

ఇండియాగవర్న మెంటుయొక్క వైనాన్ను డిపార్టుమెంటు.

నం. 1250 - ఎఫ్. సిల్వా, 1918 వ సం॥ మే 11 వ తేది.

ఇండియాదేశపు రెండవ యుద్ధబుణము

రోక్కరూపముగా వచ్చిన యావత్తు మొత్తమును, ఇండియా దేశము ఇచ్చే పది కోట్ల పానుల (నవరనుల) మొత్తము క్రింద, యుద్ధమును సాగించుటకుగాను హిజ్ మెజెస్టీవారి దొరతనమున కియ్యబడును.

- వచ్చుబడి పన్ను లేని 1921 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1923 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 100 చొప్పున 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1925 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 103 చొప్పున 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి
వచ్చుబడి పన్ను లేని 1928 వ సం॥ నూటికి 5 1/2 వడ్డీ యుద్ధపత్రములు
నూటికి రూ॥ 105 చొప్పున 1928 వ సం॥ సెప్టెంబరు 15-వ తేదీని తిరిగి చెల్లించబడునవి

ఇవన్నీ,

వచ్చుబడి పన్ను లేకుండ

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లున్నూ

జారీచేయడము.

అనలుకున్న వడ్డీకన్న ఇండియా గవర్న మెంటువారి రివిన్యూలున్నూ ఆస్తిని హామీగా ఉండును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ 1928 వ సం॥ పు యుద్ధ పత్రములు

జారీ వెల:—దరఖాస్తు చేసికోబడిన ప్రతి రూ॥ 100 కు రూ॥ 100.

కట్టి:—సంకల్పరమునకు నూటికి రెడ్డి చొప్పున ఆరేసి నెలల కొకసారి నూర్చి 15 వ తారీఖునకు సెప్టెంబరు 15 వ తారీఖునకు చెల్లించబడును.

కొనిన తారీఖునండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు వడ్డీ పత్రములు కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖునకు తరువాత పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనిన పత్రములమీద, కొనిన తారీఖు నుండి 1919 వ సం॥ మార్చి 14 వ తారీఖు వరకు వడ్డీ, కొనిన కాలమును ముందుగా చెల్లించబడును.

విశేష మైన హక్కులు:—ఇకమీదట ఇండియా గవర్న మెంటువారు జారీచేయు ఏదైనా డీక్ష కాలపు ఋణమునకు వడ్డీ లేకు ఎంత ఏర్పడుచుబడియున్నప్పటికినీ, సదరు ఋణ మునకయి వైకము కట్టు కావలసి కొంత రొక్కములలో సమానుగా 1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్రములు, వాటి చెల్లుబడి కాలములో సమాన విలువకు అంగీకరింపబడును.

1921 వ, 1923 వ, 1925 వ, 1928 వ సం॥ యుద్ధపత్ర ములమీద వడ్డీకి వచ్చుబడి పన్ను లేదు. కాని అది, యితర వచ్చుబడిమీద అదన్న కట్టకలసిన కేటును నిర్ణయించడము లో గణియింపబడును, మరియు దానికి అధికపన్ను (నూపర్ ట్యాక్సు) కట్టబడియుండును.

సహకారిటీలు నీరూపముగానుండునవి:—యుద్ధపత్రము లు (ఎ) ఇన్వెన్టరీలు (రెజిస్టరైన) ప్లాకు సర్టిఫికేట్ల రూప ముగానో (బి) ప్రామిసరీ నోట్లరూపముగానో జారీచేయబడు ను. తదనంతరము ఇవ్వు మొదల, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులు, జేరరు (హాజరు) చెల్లునానికి చెల్లుబడిగల) పత్రములు ఉన్న పును ఆపత్రములూ, కర్చులేవండ పుచ్చుకోవచ్చును.

యుద్ధపత్రములు కొనుగోతు ఫలానిరూపముగా జారీ చేయబడవలయునని ప్రత్యేకముగా ఉదాహరించి యుండని యెడల, అవి, ఇన్వెన్టరీలు (రెజిస్టరైన) ప్లాకు సర్టిఫికేటు రూపమున జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీనోట్లు, అలగ్యము కాకుండుటకై మొదట, పాథ్యమైనంత కొద్దిసంఖ్య పేరు పేరు నోట్లుగా జారీచేయబ డును; అయితే అటుతర్వాత, ఇవి యిచ్చి వీనికి బదులుగా ఎట్టి విలువగల నోట్లకు దరఖాస్తు పెట్టుకోబడునో వాటిని, ఖర్చులేవండ, పుచ్చుకోవచ్చును. కావలసిన మొత్తమునకు ఒక్కపే ప్లాకు సర్టిఫికేటు జారీచేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్ల రూపముగా పత్రములను బ్యాంకులలోను గవర్న మెంటు ఆఫీసులలోను కొనుట

1. రూ॥ 100 గాని నూరుతో గుణించిన (పూర్ణా నూర్ణగా నుండు) మొత్తములుగాని విలువగాగల (ప్రామిసరీ నోట్ల రూపమున యుద్ధపత్రములు, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినవిదట,

(ఎ) బెంగాలు, బొంబాయి, మదరాసు బ్యాంకుల యొక్క హెడ్ ఆఫీసులలోగాని యేదైన ఇండియా బ్యాంకి లోగాని విధ్యుక్తముగా దరఖాస్తు పెట్టుకోకుండ,

(బి) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసునకుగాని యే ఆకౌంటెంటు జనరలుయొక్క యైన లేదా కంట్రోలరు యొ క్కయైన ఆఫీసునకుగాని యేదే గవర్న మెంటు (ప్రెజిడెన్ట్ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్ట్ గాని దరఖాస్తు పెట్టుకొనినవిదటను 1918 వ సం॥ జూను 8 వ తారీఖునండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14 వ తారీఖువరకు కొనవచ్చును.

దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన నమూనా (ఎ న మూనా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్ర ముల మొత్తమును వివరమును, కొనుగోతుయొక్క పూర్తిపేరు ను వై విలసమును, వడ్డీ యే (ప్రెజిడెన్ట్ చెల్లించబడవలయు నని తాను కోరుకో ఆదాయము స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

గవర్న మెంటు ఆఫీసులవద్దను బ్యాంకులవద్దను ఇన్వెన్టరీడ్డ్ ప్లాకు రూపముగా పత్రములు కొనడము.

2. ఇన్వెన్టరీడ్డ్ ప్లాకు రూపముగా యుద్ధపత్రములు, రూ 100 ల లేదా దానితో గుణించిన (పూర్తిపూర్ణ) మొత్త ముల విలువగలవి, 1918-వ సం॥ జూను 8-వ తారీఖునండి 1918 వ సం॥ సెప్టెంబరు 14-వ తారీఖువరకును, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించిన విదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన విద టను, సరాసరి కలకత్తా పబ్లికు ఋణము ఆఫీసునుండిగాని ఈ క్రింది ఆఫీసులలో దేనిద్వారాగాని, తీసికొనవచ్చును.

(ఎ) కలకత్తా కరెన్సీ కంట్రోలరు ఆఫీసు, లేదా యే ఆకౌంటెంటు జనరలుయొక్క యైన కంట్రోలరు యొక్క యైన ఆఫీసు;

(బి) బెంగాలు, బొంబాయి లేదా మదరాసు బ్యాంకు లయొక్క హెడ్ ఆఫీసులు లేదా వాటియొక్క యేదేని ఇండియా బ్రాంచి;

(సి) ఏదేని గవర్న మెంటు ప్రెజిడె లేదా సబ్ ప్రెజిడె. దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన నమూనా (A నమూ నా) ప్రకారము ఉండవచ్చును, లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపే రును వైవిలాసమును, వడ్డీ యే (ప్రెజిడెన్ట్ చెల్లించబడవలయు

నని తాను కోరుకో ఆదాయము స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకారమైనను దరఖాస్తులు ఉండ వచ్చును.

పోస్టాఫీసులవద్ద పత్రములు కొనుట.

3. ఇన్వెన్టరీడ్డ్ ప్లాకు రూపముగా గాని (ప్రామిసరీనోట్ల రూపముగా గాని యుద్ధపత్రములు రూ 25 విలువ గలవిగా వై నను దానితో గుణించిన (పూర్తి రూ 25 ల) మొత్తపు విలు వగలవిగా వై నను, రూ॥ 10,000 ల మొత్తమునకు మించ కుండ, చెల్లించవలసిన మొత్తము చెల్లించినవిదటను దరఖాస్తు పెట్టుకొనిన విదటను, సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేయు ఏపోస్టాఫీసు వద్దవైనను, 1918-వ సం॥ జూను 8-వ తేదీనుండి 1918-వ సం॥ డిసెంబరు 21 వ తేదీవరకు, కొనవచ్చును. దరఖాస్తులు వీనితో జతపరచబడిన నమూనా (బి. నమూనా) ప్రకారము ఉండవ చ్చును లేదా, కావలసిన పత్రముల మొత్తమును వివరమును, దరఖాస్తుదారునియొక్క పూర్తిపేరును వైవిలాసమును, వడ్డీ యే (ప్రెజిడెన్ట్ చెల్లించబడవలయునని తాను కోరుకో ఆదాయ ము స్పష్టముగా ఉదాహరించు వేతే యే నమూనా ప్రకార మైనను దరఖాస్తులు ఉండవచ్చును.

పోస్టాఫీసు ద్వారా కొనినపత్రములు, పోస్టుల తెలి గ్రావుల ఆకౌంటెంటు జనరలుయొక్క స్వాధీనములో ఉంచ బడుటకు కోరబడె యెడల అట్లుచేయవచ్చును.

చెల్లించడము

4. (కావలసిన పత్రపు మొత్తమును) రొక్కముగాగా ని చెక్కుమూలముగాగాని చెల్లించవచ్చును. బ్యాంకులలోపత్ర ములను కొను సందర్భములలో, (వెసిడెన్సీ బ్యాంకు యొక్క హెడ్ ఆఫీసువద్ద కొనినపుడు (వెసిడెన్సీ బ్యాంకు సెక్రటరీ అండు (ప్రెజిడెంట్ పేరటను, (వెసిడెన్సీ బ్యాంకుయొక్క ఒక బ్రాంచివద్ద కొనినపుడు సదరు బ్యాంకు ఏవీంటు పేరటను, చెక్కులు వ్రాయబడవలెను. ఒక గవర్న మెంటు ఆఫీసులో గాని ఒక పోస్టాఫీసులోగాని పత్రములు కొను సందర్భములలో చెక్కును దరఖాస్తు ఏయాఫీసులకు పెట్టుకోబడునో అయిన పేరట వ్రాయవలెను.

పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బ్యాంకిలో దరఖాస్తు దారునిపే రట జమయ్యెయున్న మొత్తములను తీయడము (విత్తడము) మూలముగా గూడ పోస్టాఫీసులలో (పత్రములకు వైక ము) చెల్లించవచ్చును.

(వెసిడెన్సీ బ్యాంకుల హెడ్ ఆఫీసులలో, ఇండియా (ప్రెజిడెంట్ బిల్లులుకూడ, (యుద్ధ పత్రముల క్రయమునకు వైక ముగా) చెల్లించవచ్చును; బిల్లుయొక్క చెల్లుబడి కాలములో ఇంకను నిలిచియున్న భాగముమీద ఆ బిల్లులమీద ఉండే విలువలో సంవత్సరమునకు నూటికి 4 వంతున లెక్కకట్టి డిస్కౌంటు తగ్గించి అవి రొక్కముగా అంగీకరింపబడును.

బ్రోకరేజీ

5. ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని (బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధ పత్రములు కొనుటకొకటై రొక్కముగానో చెక్కు మూలముగానో చెల్లించబడిన యేదైన మొత్తము కొను యములలో అట్టివారికి నూటికి రూ॥ 0-2-0 చొప్పున (బ్రోక రేజీని (వెసిడెన్సీ బ్యాంకులు చెల్లించవలయును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల యొక్కయు (బ్రోకర్లయొక్క యు ప్లాంపు (మద్ర) వేయబయండి కరెన్సీ కంట్రోలరునకు గాని యే ఆకౌంటెంటు జనరలునైన గాని కంట్రోలరునకు గాని యేదే గవర్న మెంటు ప్రెజిడెన్ట్ గాని సబ్ ప్రెజిడెన్ట్ గాని దాఖలు చేయబడు యుద్ధపత్రముల కొరకై న దరఖాస్తుమీద అట్టి బ్యాంకర్లకును బ్రోకర్లకును నూటికి రూ॥ 0-2-0 ల చొప్పున (బ్రోకరేజీ యియ్యబడును.

ప్రసిద్ధులైన బ్యాంకర్ల ద్వారాగాని (బ్రోకర్ల ద్వారా గాని యుద్ధపత్రములు కొనుటకొకటై ఇండియా ప్రెజిడెన్సీ రూపముగా చెల్లించబడు ఏదైన మొత్తముమీద (వెసిడెన్సీ బ్యాంకులచే నూటికి రూ 0-1-0 చొప్పున (బ్రోకరేజీ అట్టి బ్యాంకర్లకు గాని బ్రోకర్లకు గాని చెల్లించబడును.

పోస్టుఆఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు (వచ్చుబడి పన్ను మినహాయించబడినవి.)

రూ॥ 10, రూ॥ 20, రూ॥ 50, రూ॥ 100, రూ॥ 500, కొకటైనవి. జారీచేయబడిన 5 సంవత్సరములకు తరువాత చెల్లించ బడవలసినవి.

జారీ వెల రూ॥ 7-12, రూ॥ 15-8, రూ॥ 38-12, రూ॥ 77-8, రూ॥ 87-8.

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు సేవింగ్సు బ్యాంకి పనిచేసే యేపోస్టాఫీసులలో వైనను ఎప్పుడైనా కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనషియైనను రూ॥ 10, 000 లా గరిష్ట మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7. ఆ 5 సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను జారీ చేయు పోస్టాఫీసువద్ద ఈ సర్టిఫికేట్లు, వాటికి మొదట చెల్లిం చియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములలోగాని తక్కువగా మండు రేట్లప్రకారము రొక్కముగా మార్చుకోవచ్చును. ఈ వివరములను ఇతర వివరములను ఏ పోస్టాఫీసువద్దవైనను తెలిసికో వచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్సన్, ఆక్లింగు చీఫు సెక్రటరీ.

ప్రాచీన నారీమణులు.

జి. వి. మేటాగారు హిందూస్థాన రివ్యూపత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:

ఆసియాఖండమును గూర్చి ఐరోపాదేశ నామలలో దురభిప్రాయములు ప్రబలమగుటకు ఐరోపీయనుల అభావమే కారణము. స్త్రీయ ప్రతిపాదనా స్వభావము వైతము గుర్తె టుంగజాలక, యూరపు ఖండము తన్ను నా నెటుంగనేరక యున్నది. అట్టిదేశమిప్పుడు మీ స్త్రీల కక్కుడు స్వాతంత్ర్య మొసంగవలె నని ప్రాజ్ఞాపీయులకు హితోపదేశ మొనర్చు చున్నది. ప్రాగ్దేశ స్త్రీలకంటె ఐరోపీయను నారీమణు లెల్ల పుడును అధికతనందీయే యున్నారని పాశ్చాత్యులలో ననే కు లభిప్రాయపడుచున్నారు. గ్రీకు రోమక లలన లిప్పటికిని గౌరవముతో తిలకింపబడుట లేదు. పెక్కిలు కాలమందలి ఆధీనియను స్త్రీ తన గృహమున బానిసవలె పరిగణింపబడు చుండెను. చార్లమీను కాలము నాటి స్త్రీలయెడల జూపబడు గౌరవము సంపూర్ణముగ లేదు. చార్లమీను మొక నాడు తన సోదరితో నిండు సభయందనేక విషయముల చర్చించుచు ఆమెచే పరాజితుడు గానున్న సమయమున తన కామములమున రాబోవుపరాధనమును భరింపజాలక తాళి కొలిది ఆమె నోటిపై గ్రుద్దెనెనియు, అందుచే నామెదంతముల లో నాలువైదు యూడిపోయినవని యొక చరిత్రాంశమును కథగలను. మూర్ఖ అభిప్రాయములు కాలక్రమమున వైశా యోమును గూర్చి ఐరోపాదేశ ప్రజలు నాగరిక సం పన్నులగుటయు, స్త్రీలస్థితిబాగుపగుటయు తటస్థించినది.

ఆటోమాను తురుష్కలలో "స్త్రీలకు అక్రమ శిక్ష" అభిప్రాయము గలిగియుండినది ఆతడును విశ్వసింపుచున్నాడు. ఇట్టి అసభ్యములు ఖాదీయ టనకరము, ఏ తురుష్కలను యిట్టి దురభిప్రాయముల గలిగియు ఉండజాలదు. ఐరోపాదేశప్రతి నెలకొల్పినందులకు మహమ్మదీయుల సంఘస్థితి క్రమక్రమ ముగ నున్నట్టిక గమనమన్నది. ఈపద్ధాపద్ధతి ప్రప్రథమ మున ఖాల్ఫునాలికి II లై బాంట్లెనామలందీ గ్రహించి, తనప్రజ లెల్ల గాను దిని నవలంబింపవలసినదని కావించెను. ఇంగ్ల ల కత్తిరాజ్యముం దెల్లగును ప్రతికూలముగనే యుండిరి స్త్రీ లను గౌరవభావముతో జూచు, అరబ్బులును, మూర్ఖులు యీ పద్ధతి నవలంబింపలేదు. అరబ్బులు తమపుత్రికల చేళ్ళనే తమ గ్నిహనామములకు నందుకొనుచుండిరి. ఈవిధముగనే బాగ్దా డుప్రజలు సంగ్రామమునకు వెడలుగురుయమున తమ సోదరియ నులయొక్కయు, ప్రేమాస్పదులగు భార్యలయొక్కయు నా మముల నుచ్చరించుచు బోవుచుండు టాచారము. ఈ స్త్రీ గౌరవము స్పెయినుదేశమునందును, గ్రేనడాదేశమునందును పరి పూర్ణత గలిగినదని చెప్పవచ్చును. ఈవిషయమున నాచారములు బహులుభేదవి. ప్రతిబీరుడును నాగరికసంపన్నుడై, గౌరవప్రప త్తులతో వర్తించుట సాఘికాచార మైనది. మూరతుడుకు బాగ్దాడు నందువలె తన పత్ని నామము నుచ్చరించుటకు మారుగ, నామె పటమును తన భుజములయందు ధరించి యంధ మునకు బోవుచుండుట వాడుకయైనది. స్త్రీలకు గౌరము జూ పుటలో స్పెయినుదేశమందలి అరబ్బు లగ్గగణ్యులు. దక్షిణ ఫ్రెంచిభాతులు ఓరి నీవిషయమున చాలవరకు జయప్రదముగ ననుకరించినన, స్త్రీ సౌందర్యాగిలక్షణములను మాత్రమే గౌర వించుట వారు మానజాలరైరి. మూర్ఖ స్త్రీలయెడల నెటు వర్తించిరో యీ క్రిందికథవలన తెలియగలదు.

ఆల్ఫ్రెడ్ VII ఆను రాణి కాలమున ముసల్మా నులు ఆకెకు ఆను కోటను 1189 వత్సరములో మట్టించిరి. ఇక తానా కోటను రక్షింపలేనని ఆమెకు తెలిసినపు డామె కోట బురుజులపైకి బోయి తానొక స్త్రీనియు, అందుచే కోట మట్టచి ఆపు చేయవలసినదనియు మూర్ఖతో చెప్పెను. "నీవు నిజముగ నారీమణిచేయైన యెడల మేము నెవకకు మరలెద"మని వారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. అంత నామె తన మేలిముగునుడియగా, మస్తిము వైసికు లెల్లగును ఆమెకు సలాముచేసి, కోట మట్టచివలది, తమ దారింబట్టి పోయిరి.

మూరపు స్త్రీలు అమిత గౌరవము నందుచుండిరి. యుద్ధసమయమున వైతిము యొకమండలము నుండి మరయొక మం డలమున కట్టి ఆపాయము నుభయింపకయే వారు తప్పించు కొనిపోవ గలుగుచుండిరి. వారిలో కొందరు తమ ప్రభువులకు రాజకీయ విషయములలో సలహా నొసంగు చుండిరి. వారు పురుషులతో సమముగ పాండిత్య విషయక చర్చలలో పాల్గొనుచుండిరి. న్యాయకాస్తానీసారముగ గూడ ప్రపంచ మందలి స్త్రీ లందరికంటె హాస్థితియే మిగుల సంపూర్ణికర ముగ నుండెను. ఇరువదవ శతాబ్దియందలి అంగ్లోకాత్మను స్త్రీల కంటె హాస్థితియే ఆర్యుత్వమునకు నుండెడిదని ఆమెరికను గ్రంథకారు డొకడు వ్రాయుచున్నాడు. వారు బానిసమన్న నేమియో యెఱుగుదు.

జీవితమందు ప్రతివిషయములోను ప్రాగ్దేశపు స్త్రీలు పురుషులవలె భ్యాతి గాంచినది చెప్పవచ్చును. అసంఖ్యాకులగు సన్యాసినులు ఆసియాఖండమున నుద్భవించిరి. బోవాపు ఆ యుక్తకు తలవంపులు కలుగ చేయగల యోగక స్త్రీత్వము లిటు యత్నింప మైచారు. చాండవీరీ, బాన్సీ రాణీ మున్నగు యోధకనారీమణులు హిందూదేశమున పుట్టివారు. నుప్రసిద్ధుడగు ఖాలీదు, డేమాడు పట్టణమును మట్ట డించునపుడు ఆతని సోదరియగు కాలాగిను అరబ్బు స్త్రీల తోగూడ వైచిగా పట్టుకొనిరి. ఖాలీదు, డేరామను తమ సహ యమునకు కచ్చునకు వారు డే గాకరలను పట్టుకొని శత్రు పులతో పోరాడిరి. కాలామున్నగు మహమ్మదుల నంతము నొంది చి, పీటరుయొక్క అశ్వమును కూలజేసెను. తోడనే డేరామ, పీటరును బల్లముతో పోడిచి అంతము నొందించెను. ఆసియాగు కాలమున రాజస్త్రీలందఱును కవచము ధరించి, గ్రీకులతో యుద్ధముచేయుటకు బయలుపెడలుచుండిరి.

చరిత్రకారులగ్రమైన నాటనుండియు, స్త్రీ విద్యాభి మానము ప్రాగ్దేశపు దేశములయందు సమానముగనే యుండె డిది. పశ్చిమదేశములయందు కూడ విజ్ఞాన సంపన్నులగు స్త్రీలనేను టుండియుండిరి. 1750 వత్సరము వర కును ఇంగ్లాండుదేశమున నన్న స్త్రీలయెడల ప్రయోగింపబడు కాగకములు న్యాయముగలేవు. 18-వ శతాబ్ది వైత మాంగ్ల దేశమున స్త్రీ విద్యాభ్యాస విషయ భావము ప్రబలముగ నుండి యుండెను. అందుచే మేరీవుల్వన్ప్రాపు లనునామె స్త్రీ విద్య అవసరమని తన దేశీయులకు కునప్పించవలసి కచ్చెను. కాని ఆసియాఖండపు స్త్రీలు వేరు విధముగ జూడ బడుచుండి. ఐరోపీయను స్త్రీలకంటె ప్రాగ్దేశపుస్త్రీలు జాతియుతే బహు కక్కుడుగ నుపరిగించుచున్నారని కర్ణును గ్రంథు వొకసారి దేశపీయించెను. తూర్పు దేశములయందు కాలికుకానకము లేకుండుటచే, ప్రాగ్దేశమున నెరురామిను, మజ్జిపులాని చాతాను, క్లియోపేట్రా, జపానులోజింగో, బాల్మిను, సోలమును చక్రవర్తిహస్త్య, హిందూదేశములో రిజయూబీగము మున్నగు నారీత్వము లనేమనగలకు ఆంబు సామ్రాజ్యులందును, హిందూదేశమునందును గల నాణెముల వై రాజు, రాణియొక్క ప్రతిమలు కూడ చిత్రీకరింపబడి యుండెడివి.

తొమ్మిదవ శతాబ్దమున, జపానుదేశ విద్యాను లెల్లగు ను వై నాసారస్వతమును నేర్చుకొనకపుడు, బహుశ స్త్రీ లంద రును తమజపాను సారస్వతమునే పఠింపుచుండిరి. అందు "గింజీ మెనో గతానీ"అను గ్రంథకర్త్రీయగు పికిబును, "మరురా నోబోషి" అగ్రాధికర్త్రీయగు శిశిసోగనును ఆనువారలును నుల్లసింపబు. టోకుగవా కాలమందలి కూడ వో, కొరాను, దియో ఆను కవితా సారస్వతముగల నారీమణు లుండియుం డిరి. ప్రాచీన భారతదేశమున గూడ నుప్రసిద్ధ గణికకాస్త్రు ఖ్వాడగు భాస్కరాచార్యుని పుత్రికయైన లీలావతిదేశమున కీర్తి గడించినది. ఈమె గణిత కాస్త్రుమున ప్రపంచము దద్దిత్యు ఘానమును గడింపగలిగినది. ఆధ్యాత్మిక విషయ చర్చలో యాజ్ఞవల్క్యు టుషితో వైశ్యముతో నిజుర గలిగిన గర్భి స్త్రీలోకమునకు తిలక ప్రాయమై యున్నది. ఇటీవలి హిందూదేశ చరిత్రయందు చిత్రాయ రాణియగు మారాలాయియు బెరంగలేబు చక్రవర్తి పుత్రికయగు జేబా ఉన్నీ సాయును ఆత్మకైదు కవితాసంన్నలై విలసిల్లుచుండిరి. మస్తిము చరిత్రను బడివినచో ఆజాతియందలి నుప్రసిద్ధ నారీ మణుల చరిత్రమున నిట్టి చిన్న వ్యాసమునవ్రాసినవిగించుట కచ్చు మని తోడకపోదు. ఖాల్ఫాఅను నామె మెక్కాలోనికసీయ యుండెననియు, అచ్చటికిబోవు యాత్రికు లందఱును ఆమెకు మ్రొక్కుచుండెడి వారనియు చెప్పుచుందురు. ఆమె సౌంద ర్యమును ఆమెవిజ్ఞానమును టమియేడు కజీబ్యులు నేనోళ్లపాగ డుచుండిరి. నుకొనునీ ఆనునామె యొకకాలము స్త్రీ. ఉమాలు బనిము ఆనునామె నాలీకు 1 వ రాజకీయ విషయముల లలో సలహా నిచ్చుచుండెను. జుచెయిడా, హానాను అల్లా ఖీదునకు తన తేఖులను పద్యరూపముగనే వ్రాయుచుండెను. ఆల్ఫాతునుకాలమున, బహదా అను నామె సంగీతమున చాల ప్రావీణ్యము గడించెయ్యుండెను. వై నామె ఉత్కలమువైయ్య డు ఆను నామె బాగ్దాడులో వ్యాయకాస్త్రుమును బోధింప నవచ్చు యొసంగబడెను. మూరపు స్త్రీలు వేదాంతమునందున; వ్యాకరణమునందును, న్యాయకాస్త్రమునందును పాండిత్యము ను గడించుచుండిరి. ఆకాము ఆల్ఫుస్త్రీల పాపాభ్యాసమును అనుచుండిగా, యాకాపు బింగ్ల స్త్రీలకు దక్షు నిశ్శివిద్యా లయములలో ఉపాధ్యాయులగునండి నీలుదేశమందు కొంద రీయను.

ఈ ప్రపంచమున స్త్రీలను, ప్రేమను విభజించుట దుర్లభము. ఈ విషయమై వర్షి యనులను, అరబ్బులును వ్యక్తీకరించిన అభిప్రాయములు మిగుల రసవంతములుగను మనోరంజ కములుగను అనుమానములుగను యున్నవి. ఈ మస్తిముల కిట్టి ప్రేమభావములు సహజములు. తమ ప్రేమాస్పదుల హస్తంప జేయుట కంటె నెక్కుడు ఘనకార్యము చాటి హృదయ శీఘి పాడజూపదు. ఇందు మూలముననే జహంగీరు చక్రవర్తి తన హృదయమును, తన ప్రభుత్వమును తన స్వయము తన ప్రేమా స్పదులగు మార్జూనను కొసంగియుండెను. చిత్ర కళా పోషణ కర్తయని మేరుగాంచిన నెజహాను తన సతీమణి సృగణ చిహ్నముగ ప్రపంచమున నుత్తరీమాన సౌధరాజుని పేర్కొనెడిన 'టాజుమహల్'ను ఆగ్రా నగరమున నిర్మించి చిర తర కీర్తి గడించెను.

అదగ్గప్రాంతముకు నతీయణి లక్షణములన్నియు ప్రాచీ నహిందువులయందు పరిపూర్ణత గాంచెను. నిర్మల, స్వార్థత్యాగ విరహాతీ జీవనమును గడపుటయే హిందూ సతీతలకముయొక్క యొన్నతాశయము.ఆమెకు ధనముతోడను, సౌందర్యముతోడను పనిలేదు. ఎల్లప్పుడు నామె అభ్యాత్యక చింతస్వభావము గలదిగనుండును. తనభర్తచేయు కార్యముల తాను చేయరాద నియు, తనకార్యములు ప్రత్యేకముగ నియమింపబడెననియు, గ్రహించుటచే నామె యెక్కుడు స్వాతంత్ర్యమునకై అందో శనము సలుపదు. ప్రేమప్రపంచమున నితరుల కద్దనుండి గ్రహించుట కంటె నితరుల కిచ్చుటయే యెక్కుడని ఆమె గ్రహించినది. తమభర్తలయెడల గల ప్రేమగౌరవముల వలననే నీత, దయయంతి, సావిత్రి యున్నగు సాధ్వీయలు లనేక కష్టముల నాలెనారు.

బర్మాదేశమున స్త్రీలు, పురుషులకంటె హీనస్థితి యందున్నారను మాటను విశ్వసింపకపోయినన, వారు పురుషుల కంటె తాము భిన్నులమను నభిప్రాయముతో తమహక్కుల గూర్చి చర్చించు పూర్వము పద్ధతి ననుసరించి సంఘసర్వాణము బర్మాయందు జరుగకుండుటచే యూరపుదేశపు స్త్రీల వలె బర్మాస్త్రీలు హీనస్థితివనుభవించలేదు. యూరపుఖండమున నిప్పటికిని స్త్రీలు "లక్షిత"లుగానే పరిగణింపబడుచున్నార. ఆమె స్థిరాస్థితి హక్కువారు రాజుగ నుండ వీలులేదు. బర్మాలో వివాహము మతవిషయముకాదు. వివాహసంత రము కన్య తనభర్త గృహనామమును ధరింపక తనపుట్టినింటి వారి నామమునే వాడుచుండును. వ్యవహార విషయములలో భార్యభర్త లిరువురును సంతకములు చేయుచుండును.

తలకొలిది వత్సరములకు పూర్వము ప్రాగ్దేశపు స్త్రీ లేమి చేసిరో అనువిషయమై వ్రాయుటకు ప్రయత్నించితిని. ఈవిషయమై యొక చిన్న వ్యాసమును లభించి, యొక అంగ్ల వనిత కంపితిని. కాని "ఇట్టి చెడు ప్రతిష్ఠాపనులున్నను ఇంకటి ఘనకార్యముల గావించుటకు ఆసియా ఖండపు స్త్రీలు ఆసా ధారణలుగ నుండవలెనని ప్రత్యుత్తరమువ్రాసి నావ్యాసమును మరల నాకుపంపిజేసెను. ప్రాగ్దేశచరిత్రమునగూర్చి ఆమెకేమి యు తెలియదు. ఎన్ని చరిత్రాంశములున్నను, ఆసియాదేశపుస్త్రీ లెన్నడును ప్రభ్యాతి గడింపలేదను దురభిప్రాయ ముమేమి డి పోజాలదు. ఇట్టి దురభిప్రాయములు మానవ హృదయమున నుద్భవించుటసహజము. ప్రతిష్ఠాపనులను స్వభావమును నావి ఫలితమునుబట్టి నిర్ణయింపవలెను. ఆసియాఖండములోని చెడ్డ ప్రతిష్ఠాపనము లెల్ల నిట్టి వత్సలితముల నొసంగు నెడల ఆవి యెంత వాంఛనీయములూ వేరే చెప్పవలయు నా? ఐరోపీయను దేశ ప్రతిష్ఠాపనులు లింతవర కనేక నుప్రసిద్ధ స్త్రీ రత్నముల నుద్భవించజేయలేక పోయినవి. ముద్రణాయంత్ర ముల వలన పాశ్చాత్య దేశములందు కొరమాలిన నవలను వ్రాయుటకును, అంతకును తక్కువగు పద్యములను వ్రాయుటకు స్త్రీలకు ప్రోత్సాహము కలుగుచున్నది. ప్రాగ్దేశ నారీమణుల కంటె పాశ్చాత్య స్త్రీలకు విజ్ఞానము గడించుట కక్కుడ వ కా క ములు గల న ని యొప్పుకొనక తప్పదు. పాశ్చాత్యస్త్రీలకు మన స్త్రీలవలె భావగాంభీర్యము లేకున్నను, వారి కనేక విషయక పరిజ్ఞా మున్నదని చెప్పకతప్పదు. ఇట్టి బేస్సత్వమునకు ఆనేకవందల వత్సరములనుండి ప్రాగ్దేశ నారీరత్నముకు మేరీని పూజించుటయు, స్పెయినులోనుండి యుండిన అరబ్బుల వద్దనుండి నేరు కొనన గుణపాతములును కారణములు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్పరిశీ 1918.
బహుమతులు రూ 250 కొక్కముగను రూ 200 విలక్షణల పతకములుగను పంచి నెట్టుబడి నొం నిడుచుములకు క్రింది ఇరువదవ శతాబ్ది (1818-1888)
ఆచార్యులు అశ్వమేధి, డి. పి., సెల్, పి., పి. సెం, థోనేబు, థోల్మెన్, మదరాసు.

విన్నవము.

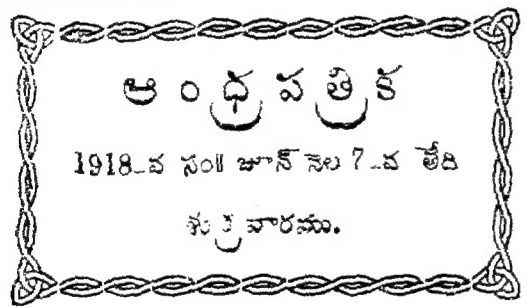
యధ్యక్షానమునందు అయిదవయేడు నడచుచున్నది. యధ్యక్షులు త్వరలో ముగియునటకు సూచనలు లేవు. యధ్యక్షునకు పూర్వము రతి 1కి 0-1-6 వెలగల కాగితమిప్పుడు రతి 1కి 0-7-6 వెల కమ్మబడుచున్నది. కాగితముగల అయిదు రెల్లు పెరిగినది. ప్రియమైనను కాగితములు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది. చందాదారులు పాత పత్రికల నమ్మటవలనను చందాధనము నందు సగమును తిరిగి పొందుచున్నారు. యధ్యక్షమారంభమైన తరువాతను ఇతర పత్రికలు చందాలను హెచ్చించినను యధ్యక్షులు ముగియునను నాసతో కత్తిప్రతిక చందా హెచ్చుచేయలేదు. ఆంధ్రనాంకకు దినపత్రికకు రూ 15-0-0 వారపత్రికకు రూ 2-8-0 నిర్ణయించినచందా స్వల్పముగనున్నది. ఇట్టి కఠిన్మతలందు పత్రికానిర్వహణము దుర్భరముగా నున్న జాత్రమాసము నుండియును దినపత్రికకు నెలకు రూ 1-8-0 (సంవత్సరమునకు రూ 18-0-0) వారపత్రికకు సంవత్సరమునకు రూ 3-0-0 చందా ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆంధ్రదేశాభిమానులు ఆంధ్రభాషాభిమానులు ఆంధ్రపత్రికాభిమానులు కఠిన్మతపు కఠిన్మతలను గమనించి చందాధనము స్వల్పముగ హెచ్చించినను పూర్వమువలెనే యుదారస్వభావమును బూని పత్రికను పోషించుటకు ప్రార్థనలు.

పత్రికాధీపతి.

ప్రకటన.

కాశ్యపు సంవత్సరాది సంచిక సిద్ధముగ నున్నది. రెండుమూడు దినములలో సంవత్సరాది సంచిక చందాదారులకు వి.పి.గ పంపబడును. చందాదారులు వి.పి.ని స్వీకరించి మా ప్రయత్నమునకు దోడ్పడుటకు ప్రార్థనలు.

పత్రికావ్యవస్థాపకుడు.

సంగ్రామ సందిగ్ధస్థితి

విభవశమున జర్మనులస్థితి ప్రస్తుత మనుకూలదశ జెందినది. సంగ్రామారంభమున, యధ్యక్షులకు జర్మనులు, విజయములు కొంతవరకు బడయగలిగిరి. అటుపిమ్మట మిత్రమండలివారు సంసిద్ధు లయికొలదిని, జర్మను పురోగమన మూగిపోయి, శత్రుసైనికుల నష్టమధికమయ్యెను. ఆశ్చియే యింక కొంతకాలము కొనసాగినచో, శత్రువుల గర్వభంగ మీతరుణమున సాధ్యమయ్యెడిది. తలవని తలంపుగ రువ్యనులు సంగ్రామమునుండి వెనుదిరి ప్రత్యేకసంధికి లోబడిరి. యాహింకములేని పాశర్యములు శత్రువుల కిందుచే సమసూరినవి. ఈ యదశాశము జూచికొని శత్రువులు 21 వ మార్చి తేదిన కచ్చిమరంగమున ప్రబలముగ నవస్థాపనమును మొదలిడిరి. బ్రిటిషు ఫ్రెంచి సైనికులను వేలుపరుపవలయునని మొదట ప్రయత్నింపబడెను. కాని ఆ ప్రయత్నము విఫలమయ్యెను.

సముద్రతీరమును జేరవలయునని వేరొక ప్రయత్నము గావించబడెను. అదియు విఫలమయ్యెను. ఈ రెండు ప్రయత్నములందును, సధికసంఖ్యాకులగు సైనికులను శత్రువులు గోల్పోయిరి గాని గమ్యస్థానము జేరలేకపోయిరి. కొంత ప్రదేశమును మాత్రము సంపాదించగలిగిరి కాని యధ్యక్షాహమున కీ ప్రదేశ మంతగ ముఖ్యముగాదు. మరియొకమారు శత్రువులు సూతనా వస్థాపనమును వారముదినముల క్రిందట నారంభించిరి. ఈమారు శత్రువులు ప్రబల ప్రయత్నముల గావించినట్లు స్పష్టము. ఇందులకు కారణ మూహించుట సులభము. జర్మనుల కీపును సందిగ్ధస్థితి వర్పడియున్నది. ఈ తరుణమున యధ్యక్షుల జయముగాంచక పోయిన, శత్రువుల కీకముందు సాధ్యపడదు. రువ్యావిచ్ఛిన్నముచే శత్రువుల కనుకూలదశ యేర్పడినది. కాలమా, సంగ్రామప్రయత్నముల కనుకూలమయ్యెను. సంగ్రామ మింక కొంతకాలము జరిగిన కొలదియు, అమెరికను సైన్యనివహములు తండ్రి తండములుగ మిత్రమండలి సాయమున కేతెంచగలవు. ఇట్లుచేత విల్చుచుగారు సైన్యముల సధికముగ పశ్చిమరంగమున కంపుచున్నారు. ఫ్రెంచి, బ్రిటిషు సేనానుల యాజమాన్యముక్రింద అమెరికనులు పోరాడుచున్నారు. జర్మను విజృంభణమును వీరధిక భైర్యముతో నెరుపుచున్నారు. సూతనోత్సాహముతో సంగ్రామమున బ్రవేశించిన అమెరికనుల శక్తిసామర్థ్యములు శత్రువులకు తెలియక పోలేదు. అందుచే, అమెరికను లింకను విశేషసంఖ్యలతో మిత్రమండలి సహాయము రాకముందే, సంగ్రామమున జయము గాంచవలయునని, శత్రువులు బద్ధమించుట సహజము. శత్రువుల నిజోద్దేశము, యధ్యక్షభవారి ప్రకటనమున స్పష్టముగ చెలువబడినది. అందుచే శత్రువు లీ తరుణమున తమ బలమంతయు విజయము గాంచు నుద్దేశముతో వినియోగించెదరని, యధ్యక్షభవారు దెలుపుచున్నారు. శత్రువుల కీ తరుణ మెట్టి సందిగ్ధస్థితి సూచించుచున్నదో, మిత్రమండలికి గూడ సట్టి సందిగ్ధస్థితి గలదు. తన సర్వస్వమును యధ్యక్షవిజయమునకై యొడ్డదలచిన ప్రబలశత్రువు విజయము గాంచకుండ నాపివైచి, అమెరికను సాయ మధికముగ నేతెంచవరకును సత్యంతసాహసముతో శత్రువిజృంభణము నడికట్టుటకు మిత్రమండలివారు పూనుకొనుట అత్యవసరము. అందుచేతనే, యూపేసంగిలో యూరపునం దిదివరకు జరిగిన యధ్యక్షములలో కెల్ల ప్రళయ భీరముగు సంగ్రామము జరుగునని రూటరు ప్రతీనిధి దెలుపుచున్నాడు.

శత్రువు లీమారు తమ బలముల నన్నిటిని సధికముగ జేర్చుటయే గాక, యూహించు విలువైన ప్రదేశమునం దవస్థాపన మారంభించి, విప్లవము గావించి, ఏమియన్న వైపునకు గాని, సముద్రతీరము వైపునకు గాని తమ యవస్థాపనము నారంభించక, రిమ్ము, సాయసన్నులకు మధ్యగ విజృంభించి, ప్రధానపట్టణముల ప్యాసిను లక్ష్యముగ నుంచుకొని పోరాడుచున్నారు. అటు లని, యితరప్రదేశముల తమ సైన్యములను తొలగించలేదు. ఎటు విలయనచో, సట్టి ప్రదేశమునందే తొరబడవలయునని వారియొద్దేశముగ గన్పించుచున్నది. ఇదివరకు పోరాడిన ఈ యెరుంగమునుండి అలసిన బ్రిటిషు సైనికులు ప్రస్తుత యధ్యక్షరంగమునకు అలసబడికొను నిమిత్తమున బడిరి. ఆ ప్రదేశమునందే శత్రువులు విజృంభించి, అలసిన సైనికులపై బడిరి. ఇట్టి ఆకస్మికతంత్రములచే, అవస్థాపనసాధనమున శత్రువులు సహజముగ విజయము గాంచిరి. ఛేమినినుడెన్ జేమ్సు యొద్దనుండి, మారను నదివరకును, దాదాపు ముప్పదిమైళ్లు శత్రువులు ముందుకు రాగలిగిరి. సాయసన్న మొదలగు ముఖ్య గ్రామములను దీసికొనగలిగిరి. రిమ్ము పట్టణమును మూడు వైపుల చుట్టవేసిరి. ఫ్రెంచి ముఖ్యపట్టణముగు, ప్యాసినును జేరుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని, ఆశాభంగమున కీపును దాపు గాన్నింపదు. ఇంతవరకును, శత్రువులు తమ సైనికుల సధికసంఖ్యలతో గోల్పోవుచున్నారు. జర్మనుల ప్రథమ ఆశ్చర్యము ప్రస్తుత మంత్యముగనున్నది. అమెరికను సైనికుల సాయముతో, జర్మనుల విజృంభణ మాపివేయబడుచున్నది. జర్మనులు మారను నదిదాటి ముందుకు రాబ్రయత్నించుచున్నారు. మిత్రమండలివారు వారిని, మారను నదిని దాటుకుండ నాటక పరచుచున్నారు. మొదటి విప్లవము దగ్గుటచే, మిత్రమండలి జర్మను పురోగమనము నతిభైర్యముతో నెరుపుచున్నది. జర్మనుల విజృంభణము పట్టుబడుచున్నది. మిత్రమండలివారికి సైనికబలము, ధన సమృద్ధి, ఆహారవద్దార్థములు, సంగ్రామకరికములు అధికముగ నున్నవనుట కేమాత్రమును సందియములేదు. కాలము గడచినకొలదిని మిత్రమండలి వారికి బల మధికముగ జేరుటయు, శత్రువుల బలము క్షీణత జూపుటయు, నిశ్చయము. కావున కాలమే, జయపజయములను నిర్ణయించును. మిత్రమండలివారి సంగ్రామ విధానము గూడ నీ సూత్రమునే అనుసరించుచున్నది. సర్వసాధ్య యుడగు ఫాక్సుగారు, తమ బలములను కోల్పోవకుండ శత్రువుల సైనికుల వినాశమును గావించుటకే ప్రయత్నించి, విజయము బడయుచున్నారు. మనుష్య బలమును కోల్పోవుటకన్న ప్రదేశవిస్తర్జమునకే పాల్పడుచున్నారు. ఫాక్సు సేనాని యుద్ధాంతమును గూర్చి ప్రబల విశ్వాసము జూపుచున్నాడు. ఫ్రెంచి మంత్రియగు క్లిమెంసో గార్బి విశ్వాసమునే కలిగియున్నారు. ప్యాసిను ముట్టడింపబడునని చెలిసిన నాటినుండియు, ఫ్రెంచిప్రజలు తమగృహకల్లోలముల నావలనుంచి, తమ ముఖ్యపట్టణము నెలులయినను కాపాడ సమకట్టియున్నారు. అగునను జర్మనులు తమ ప్రయత్నముల నింతత్వరతో విడనాడుదురని దలప వీలులేదు. ప్యాసినును ద్రక్కలనుండి ముట్టడింప వారియొద్దేమై యుండవచ్చును. కాని జర్మనులే విధముగ నడతురో, యూహించ వీలు లేకున్నది. ప్యాసిను వైపునకు వెడలుటకు, విఘ్నములు గలిగినేని, జర్మనులు ఆకస్మికముగ మరియొక ప్రదేశమున విజృంభింపవచ్చును. దేనికయినను తెగబడినవారు, తమ ప్రయత్నములను సులభముగ విడనాడరు. కాని శత్రువు లెంతటి సాహసము జూపినను, విజయము గాంచుట దుర్లభము. అయిదవ సంవత్సరపు యధ్యక్షమును శత్రువులు కొనసాగించజాలరు. ఈ సందిగ్ధతరుణము దాటిన శత్రువుల కలసట జనించుట నిశ్చయము. వారి యవస్థాపనశక్తి యుడిగిన కొలదిని, మిత్రమండలి వారిబలము అధికమగుచుండును. అమెరికను, హైందవ సైనికుల బల మధికముగ జేరినపిమ్మట, మిత్రమండలి వారి విజృంభణము, యధ్యక్ష విజయమును సమసూర్పగలదు. కావున ఆశాభంగమున కవకాశము లేదు. కాని వేసంగి ముగియువరకును యధ్యక్ష మతిధయంకరరూపము దాల్చుచున్నపుడు, ప్రజ లోపికతో నుండి వెలుగొండక తమశక్తి వంచన లేక సాయము జేయుచుండురేని, ఫలిత మనుకూలముగ నుండుటకు సందియ ముండదు.

ముగ విజయము గాంచిరి. ఛేమినినుడెన్ జేమ్సు యొద్దనుండి, మారను నదివరకును, దాదాపు ముప్పదిమైళ్లు శత్రువులు ముందుకు రాగలిగిరి. సాయసన్న మొదలగు ముఖ్య గ్రామములను దీసికొనగలిగిరి. రిమ్ము పట్టణమును మూడు వైపుల చుట్టవేసిరి. ఫ్రెంచి ముఖ్యపట్టణముగు, ప్యాసినును జేరుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని, ఆశాభంగమున కీపును దాపు గాన్నింపదు. ఇంతవరకును, శత్రువులు తమ సైనికుల సధికసంఖ్యలతో గోల్పోవుచున్నారు. జర్మనుల ప్రథమ ఆశ్చర్యము ప్రస్తుత మంత్యముగనున్నది. అమెరికను సైనికుల సాయముతో, జర్మనుల విజృంభణ మాపివేయబడుచున్నది. జర్మనులు మారను నదిదాటి ముందుకు రాబ్రయత్నించుచున్నారు. మిత్రమండలివారు వారిని, మారను నదిని దాటుకుండ నాటక పరచుచున్నారు. మొదటి విప్లవము దగ్గుటచే, మిత్రమండలి జర్మను పురోగమనము నతిభైర్యముతో నెరుపుచున్నది. జర్మనుల విజృంభణము పట్టుబడుచున్నది. మిత్రమండలివారికి సైనికబలము, ధన సమృద్ధి, ఆహారవద్దార్థములు, సంగ్రామకరికములు అధికముగ నున్నవనుట కేమాత్రమును సందియములేదు. కాలము గడచినకొలదిని మిత్రమండలి వారికి బల మధికముగ జేరుటయు, శత్రువుల బలము క్షీణత జూపుటయు, నిశ్చయము. కావున కాలమే, జయపజయములను నిర్ణయించును. మిత్రమండలివారి సంగ్రామ విధానము గూడ నీ సూత్రమునే అనుసరించుచున్నది. సర్వసాధ్య యుడగు ఫాక్సుగారు, తమ బలములను కోల్పోవకుండ శత్రువుల సైనికుల వినాశమును గావించుటకే ప్రయత్నించి, విజయము బడయుచున్నారు. మనుష్య బలమును కోల్పోవుటకన్న ప్రదేశవిస్తర్జమునకే పాల్పడుచున్నారు. ఫాక్సు సేనాని యుద్ధాంతమును గూర్చి ప్రబల విశ్వాసము జూపుచున్నాడు. ఫ్రెంచి మంత్రియగు క్లిమెంసో గార్బి విశ్వాసమునే కలిగియున్నారు. ప్యాసిను ముట్టడింపబడునని చెలిసిన నాటినుండియు, ఫ్రెంచిప్రజలు తమగృహకల్లోలముల నావలనుంచి, తమ ముఖ్యపట్టణము నెలులయినను కాపాడ సమకట్టియున్నారు. అగునను జర్మనులు తమ ప్రయత్నముల నింతత్వరతో విడనాడుదురని దలప వీలులేదు. ప్యాసినును ద్రక్కలనుండి ముట్టడింప వారియొద్దేమై యుండవచ్చును. కాని జర్మనులే విధముగ నడతురో, యూహించ వీలు లేకున్నది. ప్యాసిను వైపునకు వెడలుటకు, విఘ్నములు గలిగినేని, జర్మనులు ఆకస్మికముగ మరియొక ప్రదేశమున విజృంభింపవచ్చును. దేనికయినను తెగబడినవారు, తమ ప్రయత్నములను సులభముగ విడనాడరు. కాని శత్రువు లెంతటి సాహసము జూపినను, విజయము గాంచుట దుర్లభము. అయిదవ సంవత్సరపు యధ్యక్షమును శత్రువులు కొనసాగించజాలరు. ఈ సందిగ్ధతరుణము దాటిన శత్రువుల కలసట జనించుట నిశ్చయము. వారి యవస్థాపనశక్తి యుడిగిన కొలదిని, మిత్రమండలి వారిబలము అధికమగుచుండును. అమెరికను, హైందవ సైనికుల బల మధికముగ జేరినపిమ్మట, మిత్రమండలి వారి విజృంభణము, యధ్యక్ష విజయమును సమసూర్పగలదు. కావున ఆశాభంగమున కవకాశము లేదు. కాని వేసంగి ముగియువరకును యధ్యక్ష మతిధయంకరరూపము దాల్చుచున్నపుడు, ప్రజ లోపికతో నుండి వెలుగొండక తమశక్తి వంచన లేక సాయము జేయుచుండురేని, ఫలిత మనుకూలముగ నుండుటకు సందియ ముండదు.

కోర్టు ఆఫ్ వార్డు పరిపాలనము.

1916-17 సంవత్సరపు కోర్టు ఆఫ్ వార్డు పరిపాలనా నివేదిక మిపుడు ప్రకటింపబడినది. ఇంత యాలస్యముగ నివేదికము వెలువడుటచే, లాభము విశేష ముండజాలదు. ప్రాత విషయముల కరిశీలించుటకు ప్రజలకు కుశాహల ముండజాలదు. మిజ్జాపురము ఎస్టేటు, సీనియరు ప్రొఫ్రయిటగారికి 1916-వ సంవత్సరము 26-వ అక్టోబరు తేదియందు ఇచ్చివేయబడెను. నందిగామ ఎస్టేటు, బర్హంపురము సబుకోర్టు ఇంజనీరు మూలకముగ ప్రొఫ్రయిటరుకు, మైసూర్ వెల్లి నప్పటికి, నీయబడలేదు. సంవత్సరాంతమున కోర్టు ఆఫ్ వార్డు పరిపాలనముక్రింద 20 ఎస్టేటులు ఉండెను. మిజ్జాపురము సంస్థానము, కోర్టువారిక్రింద 5 సంవత్సరముల 2 మాసములుండెను. ఈ కాలము గడువగానే, ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పు ప్రకారము, మేడూరు సంస్థానములో సగము భాగమును, నిడదవూరు ఎస్టేటులో మూడవ భాగమును యీ సంస్థానమున జేరుటచే, రివిన్యూ రు 1,81,576 నుండి రు 4,43,925 వరకు పెరిగెను. కోర్టు పరిపాలనమున ఇరిగేషను పనులకై రు 1,24,415 రూప్యములు వెచ్చింపబడెను. ఎస్టేటు, కోర్టువారి స్వాధీనమునుండి వెలువడుటకు ముందు, ఋణము లెవ్వయు లేక మంచిస్థితిలో నుండెను. జమీందారుగారు ఎస్టేటును స్వాధీన పరచికొనగానే నిలువధనమునుండి రు 5,18,040 రూప్యములతో భూముల గొనిరి. అతి వర్షముల చేతను, పరదలచేతను, దక్షిణవల్లూరు సంస్థానము చాల నష్టముబొందెను. సంస్థానము రయితులకు రెమిషనుల నిచ్చెను. కల్లికోట ఎస్టేటులో వర్షాధిక్యము వంటలకు కొంతవరకు నష్టము గలిగించెను. మిగిలిన సంస్థానములలో కాలమానస్థితి అనుకూలముగ నుండెను. కల్లికోట, మాడుగుల, దక్షిణ వల్లూరు సంస్థానములలో సిస్తు పనులు సంతృప్తి కరముగ నుండెను. కోర్టువారి పరిపాలనముక్రింద నున్న ఎస్టేటులలో కల్లికోట సంస్థానములో 541 లక్షల నిలువయుండెను. దక్షిణ వల్లూరులో 136 లక్షల నిలువయుండెను. ఈ సంస్థానము పక్షమున రు 3,48,695 రూప్యములు వ్యయము జేసి మూడుగ్రామములు గొనబడెను. 1917 వ సంవత్సరమున ఎస్టేటు జమీందారుగారి వరము జేయు నప్పటికి, నిలువ సొమ్ము లేనందుచే నీయబడలేదు. మాడుగుల సంస్థానము ఐర్వర్యవంతముగ నుండెను. సంస్థానముపక్షమున స్థిరాస్తి కొనవలయునని యుద్దేశింపబడెను. కొంత ధనము యుద్ధమున కొనబడెను. ఏ సంస్థానములందును వ్యవసాయి కాభివృద్ధికై కోర్టువారు సొమ్ము వినియోగింపక బోవుట శోచనీయము. ఎస్టేటులకు 1326 ఫసలీ ప్రారంభమున రావలసిన బాకీలు 1.07 లక్షలుండెను. ఎస్టేటు ఇతరులకు బాకీయున్న ఋణములు దాదాపు 15 లక్షలుండెను. ఈ యంకెల జూచిన జమీందారీ సంస్థానముల దుస్థితి కొంతవరకు గ్రహించవచ్చును. న్యాయింగుటనులో 8 మంది మైనరులు విద్యనభ్యసించు చుండిరి. చదువులకు దోడుగ, పర్లాకిమిడి, పితాపురం, నూజివీడు, సామర్లకోట, గోదావరి, ఉదకమండలము, కోయంబత్తూరు మొదలగు ప్రదేశములకు పేరు గొంపోబడిరి. ప్రపంచానుభవము కీ పర్యటనము విశేషముగ దోడ్పడును. న్యాయింగుటను పాఠశాలను రాజకుమార కళాశాలగ మార్పుటకు, ప్రభుత్వ

ముఖా రుత్తరువుల నొసగిరి. దక్షిణ వల్లూరు జమీందారు గారి విద్యాభివృద్ధి సంతృప్తికరముగ యుండి యుండలేదని చెలువబడినది. వ్యాజ్యముల విషయ మాలోచించిన నంజిగామ జమీందారువై వేయబడిన వ్యాజ్యము, జమీందారు పక్షమయ్యెను. కల్లికోట సంస్థానమువారు ప్రీవీ కౌన్సిలులో హైకోర్టు తీర్పుపై నష్టముజేసిరి. దక్షిణ వల్లూరు జమీందారుగారి అప్పీలు ప్రీవీ కౌన్సిలులో గైకొనబడెను. కల్లికోట ఎస్టేటువారి పరిపాలనముక్రింద నున్న రెండు సెకండరీ పాఠశాలలు సంతృప్తికరముగ బనిచేసినవి. ద్రవ్యము గల ఎస్టేటులన్నియు యుద్ధముననునకును, ఆస్పత్రి యొడకును చందాల నిచ్చెను. అనేకసంస్థానములలో జమీందారీ రయితులస్థితి చక్కగలేదని చెలువబడినది. వీరు ఋణబాధితై యున్నారు జమీందారులు మైసూర్ వదలిన పిమ్మట, రయితుల యొగక్షేమ మాలోచించుట భావ్యము. ఆంధ్ర దేశమునందనేకప్రదేశములందు జమీందారుల రయితులు సభల గావించి తమ మొరలను చెలుపుచున్నారు. వీరి సాక్షిభ మధికము గాకమున్న జమీందారులు దారభావము జూపి, తమపరిపాలనమును చక్కబరిచికొని, రయితులను సంతృప్తుల జేయుట భావ్యము. లేనిచో రయితులకును, జమీందారులకును కలతలు పెరిగి, ఎస్టేటుల సక్రమాభివృద్ధికి భంగము కలుగవచ్చును.

మతవిషయములందు జోక్యము

మత విషయములందు యంతవరకును ప్రభుత్వమువారు జోక్యము గలుగజేసి కొనకుండ ప్రవర్తించుచున్నారు. బర్సాలో, శాద్ద జేవాలయ ఆవరణము గుండ కొంతకాలము నుండియు యూరపియనులు పాదరక్షల ధరించి పోవుచుండిరి. శాద్ద లీ కార్యము జేవాలయ పవిత్రతకు భంగకర మగునని దలచి, దీనిని గూర్చి ఆ దోషము గావించసాగిరి. మతవిషయములలో బర్సాప్రభుత్వమువారు శాద్దలకు సాయము జేయుట బదులు, వారిని తీవ్రముగ మందలించి, ఎవరయినను తమ తీర్మానముల నమలుతో బెట్ట బ్రయత్నించుచో, వారిపై చర్య జరుపబడునని ప్రకటించిరి. సర్. రెడనాల్ల క్రాడక్కుగారి వింత చర్య ఎల్లరకును నాశ్చర్యము గలిగించినది. బాయి క్రానికులు పత్రిక క్రాడక్కుగారి చర్య గూర్చి ఈ విధమున వ్రాసెను.

“క్రాడక్కుగారి ప్రకటనము, మతభావములను తారుతారు జేయుచున్నది. ప్రభుత్వము వారి విధానమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నది. ఇంతటితో నాగక, బర్సావాధులు వలదని నుడివిన చర్యనే న్యాయచట్టము నాధారపరచికొని సమర్థింప జూచుట మరింత అసహ్యము గలిగించుచున్నది. ఈ విషయము బ్రిటిషప్రభుత్వమువారు గాని, క్రాడక్కుగారుగాని జోక్యము దీసికొనదగిన విషయముగాను. ఇందువిషయమై సందియముండకక్కరలేదు. హైందవ ప్రభుత్వమువారు, క్రాడక్కుగారు తమ ప్రకటనము నుపసంహరించి కొనవలయునని, ఉత్తరువు జేయవలయును. ఏలనన, ఈ ప్రకటనము, బ్రిటిషు సాంప్రదాయమునకు విరుద్ధముగను, శాద్దమతమునకు నిందాస్పదముగను, గప్పట్టుచున్నది.”

స్వయంనిర్ణయసూత్రము

వర్సెలెనులో నిటీవల గూడిన మిత్రమండలి వారి మంత్రవర్గసభలో, పోతెండు దేశమునకు స్వాతంత్ర్య మొసగుటకును, సంయుక్త పోలిషు రాష్ట్రమును సృజించుటకును, నిశ్చయింపబడినదని, నేటి తంత్రీవార్తలు చెలుపుచున్నవి. గ్రేటు బ్రిటను, ఫ్రాన్సు, అమెరికా, ఇటలీవారలు, ఆస్ట్రియాలో వరాధీపస్థితియందుం, స్వాతంత్ర్యము నభిలషించుచున్న స్లావు జాతివారల ఆశయముల పట్ల సానుభూతి దెలుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ తీర్మానములు స్వయంనిర్ణయ సూత్రము ననుసరించి చేయబడుచున్నవని యూహించెదము. ఇట్టి సానుభూతినే, ఐరిషువారియెడల అమెరికా వారును, ఇంగ్లండువారును వ్యక్తపరచిరి. మిత్రమండలివారి యుద్దేశముల కనుగుణ్యముగ స్వాతంత్ర్య మాశించుచున్న, భారతీయుల యెడ సత్ప్రసానుభూతి గనబడిచి, వారికి స్వాతంత్ర్య మొసగుట కాంగ్లదేశమువారు బూనుకొనుట ధర్మమే గద! పంక్రామసమస్య యగు స్వాతంత్ర్యసమస్యను హిందూదేశములో గూడ వాంగ్మత్యమువారు ద్వారలో బరిష్కరించెదరు గాక!

జపాను స్త్రీమరు

బొంబాయినుండి ఇటలీకి, ప్రయాణికులను సరకులను గొంపోవుటకు, జపాను స్త్రీమరులు పూనుకొనునని చెలియుచున్నది. హిందూదేశపు నాకానిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమువారి దిక్షపాటు బూనుకొనియుండినచో, జపానువారి ప్రయత్నముల కవకాశముండి యుండకుండును. దేశపు విస్తరణయితే, యుద్ధమధ్యమున ప్రస్ఫుట మగుచున్నది.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

న్యాయశాస్త్ర పరీక్షలు.
ఎఫ్. ఎల్. పరీక్షా ఫలితములు.
కృతార్థుడై వారి పంబ్లిక్రింద ప్రకటితము.

1	క	88	౫౮.
81.			
2	క	8౮	౫౮.
11-13-15-19	22	25	27 32 61 68 83 90 94 96 98 113 117
124 139 155 156	160 178 184 193	194 197	204 209 219
220 230 234 239	243 245 258 260	273 280	282 284 299
307 448.			
8	క	8౮	౫౮.
1	2	5	8 7 8 10 12 14 18 20 21 23 24 26 28 29 34 38 39
40 41	42 43 47 49 50	52 53 54 56 58 59	60 63 64 65 66
67 69	70 72 73 74 75 76 77 78	79 80 84 85 86 88 92 95	
97 99	100 103 104 105 108 109 110	111 114 115 116 118	
120 121	123 125 127 128 129 130 131	133 133 134 137 141	
142 145 148 153 154	157 158 161 162 163 164	165 169 170	
173 174 175 177 179 180 181 183 185	186 187 189 192 195		
196 198 200 201 202 203 205 210	212 215 217 222 224		
226 227 228 229 231 232 233 235 238 241	242 246 249 250		
251 253 255 256 257 259 261 262	263 269 270 272 274 275		
276 277 278 279 281 285 287 288 291 292	293 296 297 298		
300 306 309 312 313 314 315 316	317 325 326 328		
329 333 339 349 350 351 354 355 356 358	360 364 366		
369 370 372 375 377 378 380 381 382 384	386 390 391		
393 394 396 397 400 401 403 410 414 415	417 418 420		
423 430 435 439 441 442 443 445 446 451	452 455 456		
459 464 465 469 470 471 472 473			

బి. ఎల్ కరీమ్.
1 క 8౮౫౮-16,844.
2 క 8౮౫౮ 3, 4, 14, 18, 19, 37, 38, 41, 50, 51, 52, 57, 63, 68, ౭4, 95, 101, 105, 106, 127, 131, 182, 188, 1౯౩, 152, 161,

3 క 8౮౫౮
1, 2, 5, 7, 8, 9, 13, 12, 13, 15, 20, 21, 22, 28, 26, 28, 30, 81, 84, 85, 86, 89, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 54, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 67, 69, 70, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 85, 86, 87, 88, 89, 91, 93, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 107, 109, 110, 112, 113, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 129, 130, 132, 134, 135, 138, 141, 143, 146, 149, 150, 151, 153, 157, 159, 160, 161, 170, 172, 173, 190, 194, 196, 206, 214, 218, 238, 285, 238, 250, 252, 259, 282, 287, 289, 291, 293, 297, 299, 302, 306, 311, ౩2౩, ౩30.
బి. ఎల్ ప్రాతనిబధ. లు.
3 క 8౮౫౮ 8, 7, 8, 10, 11, 17.

27-వ గుంటూరుమండలసభ

సమైక్యత అంశం 27 వ గుంటూరు మండలసభ

ప్రియతాపాత పానుమంతరావు పంతులుగారి యాజమాన్యము క్రింద సమైక్యత అంశం 27 వ గుంటూరు మండలసభ ప్రజాసభలో సభ్యులైన గౌరవవంతులలో నేటి సాయంత్రము 4 గంటలకు సమావేశమైనది. ప్రభుత్వమున నగరసంకీర్తన గావించబడినది. పిమ్మట బందరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కళా కాలిదాస్యములు గల కళలు రామస్వామి చావరిగారిచే తేలుబడిన సంతకములతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. సభ్యులైన వందేమతరక్తి ప్రసాదతో సభాధ్యక్షమునకు గౌరవ నిర్వహించిన సంతకములతో సభాధ్యక్షుల సత్తు కొనుటకుగూర్చి ముచ్చటించుచు కార్యమూర్తులను స్వాగత్య గులుగను ప్రీయత కొండ వేంకటప్పయ్యపంతులు గారు నేటి సభకు పానుమంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించుట గురితయు సమావేశముగా నున్నదని విన్నవించిరి. తరువాత భిక్షులక్ష్యమున సంహారము వి. ఏ. వి. ఎల్. ఆనందవారి. ఆంతట కరతాళధ్వజము చెలగ సభాధ్యక్షులకు వహించి పానుమంతరావుపంతులుగారు తమయువస్వామము జదివరి. పిమ్మట విషయసంగ్రహము సమావేశమయ్యెను. ఆంతటితో నిన్నటి సభ ముగియబడినది.

నేటికయం దున్నవాత:- స్వాతంత్ర్య పానుమంతరావు, ఉన్నత లక్ష్యసారాంశములు, ఆత్మలూరి సూర్యసారాంశము, చట్టసంహారము, తాదాక వేంకయ్య, రాయసంవేంకటప్పయ్య ఎం. ఏ. ఎల్. టి. కొండవేంకటప్పయ్య పంతులు, స్వాతంత్ర్య సారాంశము, కొమ్మమూరి లక్ష్యసారాంశము, అప్పారావు సారాంశము, కేరళ రామస్వామిచావరి, భీమభూషి వాగియార్యప్రకాశరావు, కొన వేంకటరాజయ్య, అక్కరాజు వాసుదేవరావు గార్లు మరెందరము.

స్వాగత్యోపన్యాసము.

అధ్యక్షసంఘాధ్యక్షులగు ఉన్నత లక్ష్యసారాంశముల బార్-ఆల్-లా. గారి ఉపన్యాసమున ఈ క్రింది భాగములు ముత్రములు. భాగవత సాహిత్య క్రమింధులూ, అశ్వలూ.

మా తాలూకాయొక్క పూర్వచారిత్రము.

క్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి పెనుక బడియున్న మాతాలూకా కొంతకరుకు ప్రసిద్ధమున పూర్వచరిత్రమును గలిగియున్నది. క్రీస్తు కళ ప్రారంభమున భరతభండము సంతటను వ్యాపించి ఆంధ్రుల ప్రతిభను 4 శతాబ్దముల కొలది విస్తరింప జేసి ఆంధ్రరాజ్యమును పాలించి కాలిదాసానకకపుత్రులు లైన కాలవాసన క్రతులకు ప్రధాన నగరమగు ధంకటకము మాతాలూకాలో కృష్ణా పరిసరమున కిదియూపముగ భరతకొటయను నాడునుతో రాజ్యము లెంత విస్తరము లయినను నకింపక మానవరయు కీర్తియొక్కటియే నిలుచు ననియు చాటుచున్నది. తత్సమీపమున నిప్పు డమరాకతి యనం బరగుడు గ్రామము పూర్వమొకప్పుడు కాలిదాసానునకు రాజగురునై రక్షణదాతాస్రూకారుడై మహాయాన బాధమతమునకు స్థాపనా చాగ్యుడైన నాగాధ్యక్షున కాచోపయ్యెను. ఇచ్చటనే దిగంత విక్రంతికిర్తియంతమై తత్కలీలా నలందావళికాలలకు నాయలైన గార్లు పండితునియొక్క ప్రధానాచార్యులు. అడగిన యొక మహాకవికాల విరాజిల్లుచుండెను. ఈ కళాకాలాధిపతులు యొక్క రూప మెద్దియును ప్రస్తుతము గానంబడుచుగాని తిట్టుబోని లాసానగరమునందు నొక మహాకవికాలాధిపతులు మన ధనకటకములలో కళాకాలయొక్క మాతృక రూపమున గట్టబడినది అచ్చటి భాసములకున దెలియకచ్చుచున్నది. వతీయును ఇప్పటికి నుమాను 22 శతాబ్దములకు పూర్వము హిందూదేశమును పాలించిన ఆశోక చక్రవర్తిచే ప్రతిష్ఠింపబడిన చలుకలొల సుంధంబును కలరాసంబును మన పూర్వవైభవముతో బాటు ధనకటకమును విడిచి లండను నగరమున నావాస మేర్పరచుకొని అచ్చుకప్పు డాగంతుఃముగా నచ్చు హైందవప్రేక్షకులకు దుఃఖభావములై యున్నవి. ఇటీవల నీ యుచారవతి నగరము దేశములలో నగరజ్యోతసందగు వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రి ప్రభు గృహము ఇంద్రునకు ప్రతిగా నమరావతి లక్ష్మిచెనోయని ఇంద్రవైభవ మునుభవించి పండితకల్పమై కన్నువారియొక్క ప్రాధనమున కోలాహలమై ప్రతిష్ఠ

గాంచెను. వీరి వంశీయులు తరువాత తమ రాజధానిని చింతలపల్లికొటము మార్చుకొని ఇప్పటికి అచ్చట నేయున్నారు. వెంకటాద్రి నాయునియొక్క దానరాజ్యంతయు పండి పోషణంబును ప్రశంసించుటయు, నన్న నాయుడుగారిచే నియ్యబడిన పండితాగ్రహరములు ఒక్క రాతాలూకాయందే 27 కి అధికముగా ఇప్పటికి నిలిచియున్నవని చెప్పినంత చాలునని భావించెదను. మఱియును ఈ సమైక్యత పట్టణము మామూరివారను ప్రాచ్యులప్రభువులకు ప్రధానపట్టణమై యుండెను. వీరు బహుకాలము దేశపాండ్యులుగను దేశముఖులుగను ఈ ప్రాంతమును పాలించి విద్యాపోషకులై కీర్తిగాంచిరి. వతీయునువీరలలో నొక్కరగు రాజా గోపాలరాయణంగారు నుప్రసిద్ధవాతయగు పండితులను కవియునై కీర్తిగాంచిరి. వీరు కీర్తికాంతావరణమును గ్రంథమును రచించి మైసూరు ప్రభువునకు అంకితముజేసెను. ప్రసిద్ధికెక్కిన ఈరెండు జమీందారీలును ఇప్పుడంతరించి కాలము తనచందలస్వభావముచే ఎట్టియొడుదొడుకులను బుట్టించునో చాటుచున్నవి. శ్రీనాథునిచే విరచింపబడిన నైమధికావ్యమునకు కృతిభక్తయై ఆనమారెడ్డి ప్రధానమంత్రియై కొండవీటి రాజ్యమును పాలించిన ముమిడి సింగన్న మంత్రి ఈ యూరికి రెండు కోసులలో నుండు బలితే పల్లి గ్రామమునకు కరణముగా నుండెను. వారి వంశీ లిప్పటికిని అచ్చటనే కరణములుగ నున్నారు. 32 మంత్రిలలో నొకరగు బందా పరదేశ మంత్రి దాతృత్వమున కర్ణునితో సమానదని పేరుగాంచి కాశీరామేశ్వరపర్యంతమును కీర్తి సంపాదెను. ఈయన ఇచ్చటికి సమీపమున నుండు సరిపూడి వాస్తవ్యుడు. కొండవీటి రాజ్యమును రెండు పాలించు కాలమున మంత్రియగు నేనానాయకులుగను ప్రసిద్ధి జేందిన నామము లెన్నియో ఈ తాలూకాకు జేందియున్నవి. పూర్వులను ఆసునిటలునైన వెంకటాచల కవులయొక్కయు పండితులయొక్కయు నామములను చరిత్రములను జ్ఞించి చెప్పట ఈ తాలూకావాడ నగు నా కెంత ఆనందదాయకమయినను మిమ్ము విడిగించుటకు ఇష్టములేక ఇంతటితో విరమించుచున్నాడను. ఈ తాలూకాలోని అమీనాబాదా యను గ్రామములోని మూలంబురాంబ యను పేరితో బరగు దుగ్గాదేవియొక్క ఆలయము ప్రాచీనతయందును శిల్పకళా నైపుణ్యముగను హిందూదేశములోని దేవాలయములకు దేరినీ విడిపోదని చెప్పెను మాచరిత్ర నింతటితో ముగించెదను.

స్వరాజ్యము

ఏదేశమయినను స్వరాజ్యమున కర్హమైనది యగునా కాదా యను విషయము నిర్ణయింపబడినవా రెవరు? ఒక చాలి మతీయొకచాలిని పోలింపుట కర్హమయినది గాదని మిల్ అను తత్వజాస్త్రిజ్ఞుడు చెప్పియున్నాడు. రాజ్యత్వముచే నీడింపబడు నీకాలములో స్వపరిపాలనార్హతను నిర్ణయించు అధికారము పాలక దేశమున కిచ్చినచో పర్యవసానము ముందుగానే చెప్పవచ్చును. స్వపరిపాలనమునకు పోలెండు షిక్షలెండు దేశములు అర్హమయినవి కాదా యను నిర్ధారణాధికారము రస్య కిచ్చినయెవల మోక్ష మెన్నటి కయినను సంభవించి యుండునా? విప్లవయొక్క స్వపరిపాలనాధికారము ఇప్పటి కొకతాబ్దియక్రింద అపహరింపబడినది. విప్లవ ఈ శతాబ్దియందేయు స్వరాజ్యమునకై పడుచున్న బాదలు కక్షనశ్చాదయునకైనను బాలిగలిగింపక మానవు. ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యంబులయొక్క హృదయములు ఇంకను కేయున్నవి. అనేకపర్యాయములు విప్లవయొక్క తమవార మని చెప్పకొను ఉదారపక్షమువారు మెంటునం దధికారము వహించిరి. అనేకపర్యాయములు స్వపరిపాలనావట్టులు లుపహరింపబడి ఉపసంహరించుకొనబడినవి. తుదకొక కరుహియుగు చట్టము చేయబడినగాన అది యొకను ఆవలలోనికి రాతేను. కమిషను లేర్పాటు చేయబడినది. కమిషను లేరునిమిత్త మేర్పాటుచేయబడునో మనమందరమెరిగియె యున్నాము. ఇదియన్నియు బోయి ఎప్పుటివలెనే మొదటికి వచ్చియున్నాడు. తిరిగి హోముగూల్ చట్టము చిత్తుతయారగుచున్నదని వినుచున్నారము. ఇది విరిషు హోమురాలు చరిత్రము కనుక విప్లవండు హోమరాలునకు అర్హమయినదా కాదా యను విషయమును ఇంకండు వైవిధ్యముగ పరిష్కరించుచున్నది. ఇక ఇండియాయొక్క గతి యేమగునో మీరే నిర్ధారణజేసికొనవలసియున్నది. మనము స్వరాజ్యమున కర్హులముకామామను విషయము ఇండియాలోని అధికారగ్రమువారు పరిష్కరించెదరట. వీరే మనయొక్క లాభనష్టములను యోచించుట కర్హులట. సిడెకహము వెర్నిప్రకృతులే మనకు తేనెప్రదాతలట. ఇట్టిస్థితిగతులలో ప్రభుత్వము వారు మనకేమో ఇస్తురనియు మనమేమో పుచ్చుకొందుమని యు భావించుట కల్ల ఇకమీద మన యాంగ్లేజనపద్ధతులన్ని

యు మార్చవలసియున్నవి. ఇప్పుడు మనదేశములోని రాజకీయ జీవితము దుర్భరముగ నున్నది మన ఆంధ్ర దేశములో దేశ తే మమమునే ప్రధానముగా గలిగి దేశములోని ప్రజాకీర్తిని సరియైనమార్గములనడిపించుచు స్వబుద్ధి చేత ప్రజాకీర్తినిపోషించి వృద్ధి సేయగల మార్గముల గల్పించుకొనుచు భైర్యముతో నూతనమార్గముల నలంబించు సమర్థుడగు నాయకుడొక్కఁడును లేడు. మనయాంధ్రులలో కాసనీర్యాజు సభ్యత్వమును బొందుటయే నాయకత్వమునకు ప్రథమ స్తోపానముగ పరిగణింప బడుచున్నది. ఇతరులకు దురుద్దేశముల నాకోపింపరచుగాని మన మానసియ సభ్యులకు వైయాసలు లేనిచో మన యాంధ్ర దేశములోని రాజకీయజీవితము ఇప్పటిదుస్థితికి వచ్చి యుండదు. ఇప్పటి మన యాంధ్రజనుల స్వాదాయములను గీరించుచున్నది. రెండు ముఖ్యమయిన ఉద్యమముల చరిత్రవార సినజిజ్ఞాసి వెలువడును. ఆంధ్ర రాష్ట్రోద్యమము సామాన్య జనులకు సులభముగ నె అర్థమయినదిగాని మననాయకులకు బోధపరచుట కెంతకాలము బట్టినదోమన మెఱుంగుదుము. రాష్ట్రోద్యమమును ఆహాదించుట స్తోపయోగ కరమని తోచినమీదటనే మననాయకులు తమ యంగీకారమును వెలిబుచ్చిరి. రాష్ట్రోద్యమమును తమమానసియ సభ్యత్వమునకు తోడ్పడునని ఎంచినమీదటనే మానసియులుతమఆహాదమును వెలిపిరి. రాష్ట్రోద్యమమును ఆహాదించినచో అరవవారిలో పరపతి చెడునని తోచునట్టి దత్తమంవలములలోని పరిసితుల మనమెఱింగి యున్నాను. ఈ చరిత్రమే స్వరాష్ట్రోద్యమమునను ప్రతి ఫలించినది. ఈ యుద్యమమునగూర్చి నిజముగ యోచించు ఆంధ్రనాయకు లెవరు? మననాయకు లెందరు నా మరాలు సంఘయలకు సభ్యులైరి. మన జిల్లాలలో స్వరాష్ట్రోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకుగాని సంఘములు స్థాపించుటకు ప్రయత్నించు వారొక్కరయినను గలరా? మనయాంధ్రదేశము నాయకులు లేనిలోపముచే మిక్కిలి హైస్థితికి యుండున్నది. ఇట్టిలోపము లున్నను మనము ప్రయత్నపడి దేశములలోని ఆందోళన పద్ధతులను మార్చవలసియున్నది. ఇది వరకు అనలంబించబడు పద్ధతులన్నియు అధికారగ్రమువారు ప్రభువులనియు ప్రజలువారి నొకరులనియుభావించిననము వారికి దరఖాస్తులను బంపుకొను చుంటిమి. అవి యన్నియు నిష్ఫలము లయ్యెను. అధికారగ్రము వారు ఆంగ్లేయులూ హిందువులూ యను భేద మవ సరము. లేదు. మగల వారు నొకరులగు పరిగణించునంత కాలము ఈ భేదముల మనము పాటింప నవసరములేదు. మన దృక్పథము మారవలసి యున్నది. మనలను నొకరులగు బరిగణించుకొనక నిజమయిన ప్రభువులు ప్రజలె యనియు అధికారగ్రమువారు మనము జీతములిచ్చు నొకరులనియు మనము భావించవలసి యున్నది. అధికారగ్రమువారు సులభముగ తమ అధికారములను త్యజింపరు. వాటిని మనకు పోరాటములు జరుగవలసి యున్నవి. ఈ పోరాటమున విజయముగాంచినప్పడే మనకుస్వరాజ్యమచ్చిన ధైర్యవలసియున్నది. స్వరాజ్య మనగా తెల్ల ఉద్యోగులను తీసివైచి మనవారిని నియమించుటగాదు. తెల్ల ఉద్యోగులకులకంటెను మనవారు మనకెక్కువ ఉపకారము గాదు. మనము కోరునది స్వరాజ్యము. దీనిని సనపాదించుకొనుటకు ఇండియాలోని అధికారగ్రమువైగాని ఇంగ్లండులోని అధికారగ్రము వైగాని ఆధారపడి యుండ గూడదు. ఇంగ్లండులో లిబరల్ పక్షమువారు క్రైస్తవతలకెత్తురు రనియు కన్పర్వటివ పక్షమువారు మనకు శత్రువులనియు భావించుట వెట్టికనము. నిజమయిన రాజకీయపరిస్థితులను గుర్తింపమియే ఇప్పటి మన యాంగ్లేజ సాధ్యతులకు కారణము. స్వరాజ్యమును మన స్వకీర్తివలననే సంపాదించుకొనవలసి యున్నది. మనము కోరునది అధికారము తమకు యుక్తమనితోచి ప్రసాదించునదిగా నుండ గూడదు. మనకు యుక్తమని మనము గోరునదియే మనము పొందవలయును. ఇదియే మన యాంగ్లేజనపద్ధతులొక గలుగవలసినమార్గు. ఇది బాహ్యమైన మార్గుగాదు. ఈమార్గు మన భావములలో ముందు కలుగవలసియున్నది. ఎవరు మన కియాంతరంగికభావములలో మార్పుగలిగి దృఢసంకల్పముల మగుదుమో అప్పుడే మనకు స్వరాజ్యము కలుగుదు. (మ.కే.నమ)

గుంటూరుజిల్లా తాడికొండ పోను పేరునై గ్రామమునందలి శ్రీరామ పునక నిలయమునకు మందడ పానుమయ్య చావరి గారు, వేంకటసుబ్బయ్య చావరిగారు ను 800 గ్రంథములనిచ్చి వారు కట్టించిన సుత్రమునందు భాండగారమును నెలకొల్పుటకు గదిని యిచ్చిరి.

మదరాసు అందునదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొంటుంటున్నది)

నోటీసు (1205)

సాల్వకొటార్సు-చిల్లరసామాను.

ఈ క్రింద జూబుడిన ప్రకారము ఒక వారములో కొన్ని రోజులవరకు ఇకముందు చిన్న చిన్న సామానులు సాల్వకొటార్సునుండి రవాణా చేయబడును.

సాత్తువెట్టె లైన్.

జోలారుపేట బెంగుళూరు సిటీ మధ్యనున్న స్టేషనులకును బెంగుళూరు సిటీ స్టేషనునుండి బోవు వాకిని, కే. జి. ఎఫ్, రైల్వే స్టేషనులకును సోమ, మంగళ, బుధవారములనాడు సామాను రవాణా చేయబడును. మదరాసు, జోలారుపేట స్టేషనులకు శుక్రవారము, శనివారములనాడు వంకబడును.

నార్తవెట్టె లైన్.

అర్కోణము, కడప మధ్యనున్న స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడు రవాణా చేయబడును. కడప-గుంటకల్ స్టేషనులకు బుధ, గురువారముల నాడును, గుంటకల్ రైచూరు స్టేషనులకు శనివారములనాడును రవాణాచేయబడును. రైచూరు దాటి బోవు చిల్లరసామానులు క్రతిదినము అంగీకరింపబడును.

ఎస్. వి. రైల్వే.

జోలారుపేట, మెట్టుపాలియము మధ్య స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడును, నీల్గిరి రైల్వే స్టేషనులకు గురువారమునాడును పోదనూరు నుండి మంగుళూరువరకు గల స్టేషనులకు శుక్ర, శనివారములనాడు రవాణాచేయబడును. కొచ్చిన్ స్టేషు రైల్వే స్టేషనులకు కూడ శుక్ర, శనివారములనాడు పంపబడును.

ఎఫ్. ఆర్. లైన్.

ఎఫ్. ఈ లైనుమీది స్టేషనులకును, ఈ లైను గుండా బోవు స్టేషనులకును క్రతిదినము చిన్న సామానులు రవాణా చేయబడును.

నోటీసు 1203

తిరుమలై, తిరుపతి (దేవస్థానము) యొక్కయు, తిరుపతి, తిరుత్తనీ, కచ్చనాపూరు తాలూకాలో నున్న అచ్చుకొట్టు కార్యాలయమునకు టెండర్లు కావలయును. ఈ దిగువ సంతకముచేసిన వారినుండి టెండరు కాగితములను గ్రహించి వానిని నింపి పంపవలయును. 1918 వ సంవత్సరము జూన్ నెల 20-వ తేదీని గాని అంతకు లోపుగా గాని తిరుపతి దేవస్థానము కార్యాలయమునకు చేరవలయును. విచారణకర్త టి. టి. దేవస్థానము, తిరుపతి యను పేర టెండర్లను స్వీలుచేసి పంపవలయును. క్రతి టెండరుతోను 100 రూపాయలను దివాణి కట్టవలయును. అంగీకరింపబడిన టెండరుదారుల సొమ్ము టెండర్ల పరిష్కారంతరమున వాఫసు చేయబడును. టెండర్లను అంగీకరించునది లేనిది విచారణకర్తగారికి హక్కుగలదు. ఎక్కికారణము ను వీరు తెలుప వనసరములేదు. అంగీకరించబడిన టెండరుదారు దేవస్థానపు నిబంధనల ప్రకారము 0.8-0 (ఎనిమిది అణాల) సొంపు కాగితముమీద వ్రాతములముగ ఒప్పుదల త్రిక వ్రాసి యియ్యవలయును.

శ్రీమహాంత్ ప్రయాగదాస్, విచారణకర్త.

ప్రథమ గంజాంతుండల ఆంధ్ర గ్రంథాలయ మహాసభ

(స్వక్రీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

టెక్నాలి, కాన 6:—ప్రథమగంజాంతుండల ఆంధ్ర గ్రంథాలయమహాసభ టెక్నాలి కాలిదాన గ్రంథాలయ పత్రిక మన ఆశ్చర్యంతో ఇయ్యత్రదముగ జరుపబడినది. 4 తేదీ ప్యాసిం జరుపబడినది యింతప్రక్కలనుండి చాలమంది ప్రతినిధులు విశాఖపట్నం, విజయనగరం, ఇతరపురం, బరంపురం, ఇచ్చాపురం, సోంపేట, బాధుక, పూస, నరసన్నపేట, మొదలగు గ్రామములు వారు విచ్చేసిరి. పర్యామిడి లైలమీద ప్రతినిధులు టెక్నాలి 3 గంటలకు చేరిరి. 4 తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు కాలిదాన గ్రంథాలయ ప్రథమ వార్షికోత్సవసభ ప్రథమ లక్ష్యవరసంపాపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయెను. గరిమెళ్ల సీతారామమూర్తి పంతులు, గండికోట సత్యనారాయణమూర్తి పంతులు ఎం. ఏ. గార్ల గ్రంథాలయ ప్రయోజనములగూర్చి గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి. కార్యదర్శి నివేదిక, గ్రంథాలయమునందు 750 గ్రంథములు గలవనియు సంస్థాపకులు టంకాల సాంబమూర్తిగారిదల యధిపాన ప్రాధాన్యములచేతను గ్రామస్థుల సహాయము చేతను గ్రంథాలయ మభివృద్ధి యయినదని నుడిచిరి. సభాధ్యక్షులు ఆంధ్రభాషా ప్రవీణత, గ్రంథాలయోద్యమ తత్వము మొదలగు సంతకముల గూర్చి ఉత్తరేశ్వరకమల గంభీరోపన్యాసమునను పిమ్మట ప్రథమ గంజాంతుండల ఆంధ్రగ్రంథాలయ మహాసభ 5 తేదీ యదయము 7½ గంటలకు పూర్తయి పాతకాలాధనమున ప్రారంభ మయెను. సభాప్రారంభమునకు ముందు అధ్యక్షులలో ప్రతినిధులు స్వాగతార్పణము కొనిరి. బోధపాతకాలాధనము పద్మనిరోజుములు దిక్రముగ పంకరింపబడిన. సభాధనము ప్రతినిధులు గ్రామస్థులలో క్రిక్కిరిసియుండెను. మట్టుపట్టు గ్రామములనుండి చాలమంది జనులు విచ్చేసిరి. సభనంతరించిన ప్రముఖులలో బుడ్డా శేషగిరిరావు ఎం. ఏ, రావు పాపేయి గిడుగు రామమూర్తి పంతులు గారు, గిడుగు సీతాపతి పి. ఏ. ఎల్. టి. పండిత విద్యాభూషణ కావ్యతీర్థ శేషాని వెంకటనరసింహ కాశ్రి భోగరాజు నారాయణమూర్తి, గండికోట సత్యనారాయణ ఎం. ఏ, ఉన్నం వెంకటవరహ బుద్ధిరామలింగం పి. ఏ. ఎల్. టి. అప్పిగట్ల మార్కటారాయణ, గరిమెళ్ల సీతారామమూర్తి, జయంతి జగన్నాథరావు పి. ఏ గార్ల గలరు.

అత్యవసంభాష్యులగు డిటకూరి వేంకటగోపాలరావు పంతులుగారు స్వాగతార్పణము జరిపినపిమ్మట మహాసభకు ప్రథమ లక్ష్యవరసంపాం పంతులుగారిని సభాధిపత్యమునకు ఉపపాదించుచు గరిమెళ్ల సీతారామమూర్తిగారు సభాధిపతిని కొనియాడుచు ఉపన్యసించిరి. ఈ తీర్మానమును గిడుగు సీతాపతిరావు, టంకాల సాంబమూర్తిగారు బలపర్చిరి. అంతట లక్ష్యవరసంపాం పంతులుగారు కర్పూరమాలాలంకృతులై అగ్రాగనవాదతత్వమునువహించి వారియవన్యాసము జరిపిరి. తదుపరి మండలగ్రంథాలయ ప్రధానకార్యదర్శి పోతా ప్రాడ వింహాచలంపంతులుగారు కార్యనివేదికను చదివిరి. అందు మండలములో 21 గ్రంథాలయములును, 4 స్త్రీ-మాజములును గలవనియు 8 గ్రంథాలయములవారు, రాత్రిపాతకాలము, 8 గ్రంథాలయములవారు అన్నదానసమాజములకు, కాభా సంఘములకు స్థాపించి నిజాయుత్తము రచియు, 8 గ్రంథాలయములకు కాశ్రితధనములనుగలవనియు ఈసంఘము గతవెట్టె బరలో బరంపురంనుండి తిరి బలరామయ్యగారిప్రాధాన్యము స్థాపనపటి ఇతరపురం నరసన్నపేట నగలు జువననియు, సంభాష్యులగు వరహగిరి నోగయ్యపంతులు గారు యీ సభలకు అధ్యక్షత వహించి గ్రంథాలయోద్యమమునందున కృషిచేయుటకు పంపురకు మార్గదర్శకులై తిరియు, సంచారకార్యదర్శుల పరిశ్రమచే గ్రంథాలయోద్యమము మండలములో అభివృద్ధి గాంచిన దని ను విరి. పిమ్మట గ్రంథాలయోద్యమము మయమై 11 తీర్మానములు జరిగినవి. అంతటితో ఉదయం సభముగిసెను.

తిరిగి మధ్యాహ్నము 8½ గంటలకు సభ ప్రారంభమయెను. బుర్రాశేషగిరి పు పంతులుగారు ఆంధ్రభాషావృద్ధిగూర్చియు, గిడుగు సీతాపతి పు పంతులుగారు గూర్చియు గంభీరోపన్యాసము నొసగిరి. కార్యవర్తి జగన్నాథ కాశ్రిగారు మృదు మధుర క్రావ్యము ఆంధ్రభాష గూర్చి పద్యములు జరిపిరి. సభాధ్యక్షులు శేష అంత్యోప

న్యాసమున గ్రంథాలయోద్యమమునందు పలువురు శ్రద్ధబూని కృషిచేసి మాతృభాషాభివృద్ధికి బద్ధకంఠులైయుండు మని ప్రజలకు ఉన్నవాత్సల్యముగ నుపన్యసించి విశాఖపట్నం లో జరుగు ఆంధ్రజాత గ్రంథాలయసభకు ప్రతినిధులను విచ్చేయవని ఉత్పన్నించిరి. 30 మంది ప్రతినిధులు సభాధనమున నెన్నుకొనబడిరి. విజయనగరములో స్థాపించిన విద్యానిలయము పత్రికనున నెలవులలో యాయండలమునందు గ్రంథాలయముల స్థాపనములకు ఉపన్యాస మొసగుటకు బుర్రా శేషగిరి రావుగారు నుడిచిరి.

సభాధ్యక్షులకు సభాసమలకు వందనములతో కంఠి మాతర భక్తులతో సభముగిసెను. రానోపు లై మాసిక నభ పూస గ్రామమునకు మల్లాగరయ్యగారిచే ఆహ్వానింపబడిన.

స్థానిక వార్తలు

వివేచనచంద్రపాలుగారు:—వివేచనచంద్రపాలుగారు రానోపు జూబుల మహాంతమున కలకత్తాను వదలి బరంపురము, విశాఖపట్నము, కాకినాడ, రాజమండ్రి, బందరు, ఏలూరు, బెజవాడ, నెల్లూరు, కడప మున్నగు పట్టణముల జరిపించి యవన్యాసముల నిర్వహిం తెలియుచున్నది.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణ సంఘము:—వ్యాసరూపియందున్న ఈ సంఘమువారి పాతకాలయంగును, కాటాడపిడియందలి పాతకాలయంగును ఈ నెల 9 వ తేదీ యదయము 8 గంటలకు స్వామి బ్రహ్మచంద్రగారును, ఎల్. జయనాథగారును "సాంఘిక సేవ, హిందూ ఋషులు" అనువిషయమున గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

ఒక ప్రమాదము:—శేషమధ్యాహ్నము అర్కీరియనపిడిలో ఒక ముసలి స్త్రీ, తనకుమారునికి అన్నముతీసికొని పోయి వచ్చుచుండగా, దారిలో ఒక జల్మాబండి గుడ్డుముకల్లేములకు త్రెంపుకొని పిడిలో భయకృత్తిపోవుచు ఆమెకు పడద్రోసి తలమోద కాలునీసెను. ఆమె వెంటనే మరణించెను. పోలీసువారు పంచాయతీ జరిపెదరు.

బల్లారి సంగీత శారదా నాటకమండలి:—ఈ మండలివారు శేపు శనివారం సాయంత్రము 5½ గంటలకు కీర్తిశేషులైన భర్తృరము కృష్ణమాచార్యులవారిచే రచించబడిన ప్రహ్లాదనాటకమును తెనుగున విప్రోయూ పురమందిరమున ప్రదర్శింతురు. 8, 10, 12 సంవత్సరముల యాడుగుల చాలురు ప్రహ్లాదనాటకము ధరింతురు.

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయము:—జాతీయవిశ్వవిద్యాలయము వారిచే క్రొత్తగా నొకవర్గసాము కలకాల జూబులయెల మొదటివ రమునుండి అదయూనందు ప్రారంభింపబడును. వ్యవసాయ శాస్త్రమున పట్టభిక్షి, ఆనర్హుపరిక్షలకు కావలసినరీక్షణ ఈ కలకాలయం వీరువరును. తక్కిన రసాయన, పద్యాభిజ్ఞాన, మున్నగు శాస్త్రములయందు చదువు విద్యార్థులకు గయితము తగిన సదుపాయములు చేయబడునని వినుచున్నాము. ప్రొఫెసరు జి. ఎల్. ఆగస్ట్ ఎం. పి, ఎం. ఎల్. సీగారు కలకాలకు క్రిస్టియూగా నుండురు.

యుద్ధపత్రముల విక్రయము:—ఈ నెల 6వ తేదీ వరకును వీరితనమువారి బ్యాంకులకు చేరి మొత్తము రు 11, 845, 200 లు.

బంగళము	5,57,04,800
సాంబాయి	2,37,68,900
సంయుక్త రాష్ట్రములు	1,02,20,400
చెన్నపు	98,04,000
పంజాబు	47,70,800
బెంగా	2,98,000
మధ్య రాష్ట్రములు	10,30,400
వీరూప-బీసా	8,29,900
అసాము	20,000
చిల్లర	38,96,000
మొత్తము	11,48,45,200

రెండవ యుద్ధబుణమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్త్ర లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ బుణము నూటికి రెండు పాళ్లు ఈయబడును. వృత్తికన్న లేదు. ఈ యుద్ధబుణ వక్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయలు లియబడును. 1925 సం॥లో 100-కి 103 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును వక్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు ఏనిని చింపి మీ పేరువ్రాసి పంపుడు.

ద ర ఖా స్త్ర న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకినాటికి,.....1918.

కో కా థి ప తి,

ప్రియమైన ఆయ్యా,

ఇందుతో .....రూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

దీనికోక యుద్ధబుణవక్రమును (ప్రామిసరీసోటు *) మొకదాని నిప్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ వక్రపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుకావలయునో ఆ సంవత్సర ముండనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 23, 25, 28 సంవత్సరములో వాపసు చేయవలయును.

ప్రేమిలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....చిరునామము..... (స్వప్రముగ వ్రాయుడు.)

బ రో పా మ హ న ం గ్రా మ ము

(రైతులకు వీలవచ్చును.)

ప్రాస్తూ

లండను, జూను 6:— పరాను ప్రకటనము:— నిన్న రాత్రియును సాయంత్రమును స్థానిక యుద్ధములు జరిగినవి. రాత్రిపాంటు వనములకు ఉత్తరపుకొనను మా మరణిరంగులు రెండు క్రూరదాడుల నిరోధించినవి. దామియ్యునకు తూర్పున అట్రిచను ప్రాంతమునను, కోర్సిడికను క్రూరులొనరించిన మరీ కొన్ని ప్రయత్నములు విఫలములయ్యెను. కోర్సిక్ ప్రాంతమున పదాతిదళ యుద్ధము మాటాంకులచే బలపరుపబడి మా పంక్తి నాయుడని తుదివరకును బాగు పరుచుకొనుట కవకాశమును గలిగించినది. ఓర్కోకు దక్షిణమున చెజీని జ్యోతులు భయం కరముగ వెలిరించినవి. మేమును వెనవీయక వెలిసింది ఆపార నష్టముల గలిగించితిమి. ఎయిస్ బిడ్డనను రైమ్ను ప్రాంతమునను శివంగియుద్ధము భయంకరముగ నున్నది.

లండను, జూను 4:— వార్తా సంఘ ప్రకటనము. ఉత్తరము యుద్ధసభ నుండి లానుకు జార్జి, బెల్ఫాస్, మిల్లరు ప్రభువు, సర్ విలియము టెయిర్, సర్ విలియము విల్సన్ వారలను ప్రాస్తూనుండి మరలిరి.

బ్రిటిషు వైమానిక దళచలనము.

లండను, జూను 6:— వైమానిక ప్రకటనమున పేగుగా రిట్లు చెప్పుచున్నారు.— చుంగ్ వారమునాడు వాయుభారమును కూలముగ లేవించెను. అందువలన క్రూరు వైమానిక లంతగా చలించుకొని యుండలేదు. మేమొక విమానమును గేల నూర్చి మరియొక జూనిక్రొండికి తరిమివైచితిమి. రాత్రి పవనము మేము 14 టన్నుల బొంబులను వేసితిమి. బ్రిటిషు వారికట్టి నష్టములును గలుగలేదు.

లండను, జూను 6:— బ్రిటిషు ప్రకటనము: మాగ్నా కోరునూపమున క్రూరు లొకదాని నొనరింపగా 21 గురు ప్రైసీలను పట్టుకొంటిమి.

లండను, జూను 4:— మెగ్రినుకు వైబులిక క్రూరులు చిలుతకండకిములం బట్టుకొనరి. ఇది జర్మనులు ప్రకటించుచున్నారు.

లండను, జూను 6:— వార్తా సంఘము రిట్లు తెలియపరుచుచున్నారు. గ్రేటు బ్రిటన్, ప్రాస్తూ, ఇటలీ ప్రధానులు మర్యాదను పద్ద జరిగిన సభలో ఈ క్రింది ంకములకు సమ్మతించిరి.

1. సంయుక్త సామ్యుత్తరాలు సంతాపమును నెలకొల్పుట. దానికి సముద్రము వ్యాపారమున కనికూలముగ నుండవలయును, యూరపునందలి న్యాయ సామ్యుత్తర సభ నిలువనంబడి యొకటిగ నుండవలయును.

2. జెర్మీ-క్లావు, యూగో-క్లావు ప్రజలు సామ్యుత్తరము కోరు బాతియాదిర్మములయందు సానుభూతిని తెలుపుటయందు గ్రేటు బ్రిటన్, ప్రాస్తూ, ఇటలీలు ఆమెరికాతో నేకీభవించుచున్నవి.

లండను, జూను 6:— వార్తా సంఘ ప్రకటనము:— తాత్కాలికముగ జనరలు సర్ విలియము రాబర్ట్సును గారు గ్రేటు బ్రిటన్లో సర్వసేనానిగ నియమింపబడిరి.

సాంకర్షి సమరము

లండను, జూను 6:— పరాను వారిట్లు ప్రకటించిరి: ఓయిజీ ఆవ్యను చాటుటకు యత్నించిన క్రూరులను సెంపగ్నీకి తూర్పున నిలువరించి 100 మందిని పట్టుకొంటిమి. ఎయిస్ కు త్తరమున స్థానములను బలపరుచుకొంటిమి. హాట్టిలేకు తూర్పునను ఉత్తరమునను 50 మందిని పట్టుకొంటిమి లాంగుపాంటు ప్రాంతీలాపాటీ రీయమ్ను ప్రాంతములందు ఫిరంగులు కాల్చబడెను. డిట్ట్యూమా మెర్క్యుల ప్రాంతమున ఫిరంగు లధికముగా కాల్చబడినవి.

శత్రువుల దాడి.

లండను, జూను 6:— మార్గసుకోరుకు వైర్మతి క్రూరులు దాడి గలుపగా పారదోలితిమి. మడికొండరు బోయి లెనుకు సమీపమున నొక స్థానముపై బడిరి. ఇద్దరాంగ్లేయులు కనబడలేదు. లెక్సు బెగ్గాముల కుత్తరమును నిప్పి అదరికి తూర్పున మేము క్రూరుల నొడించి చాల నష్టము కలిగించితిమి. క్రూరులు ప్రాంతీలు రంగమున ఫిరంగులను కాల్చి దని క్రిటిషు వారు ప్రకటించిరి.

మార్పు లేని స్థితి.

లండను, జూను 6:— యుద్ధస్థితియందు మార్పులేదు. నానును మొదలు రెయిమ్ను వరకును రంగమునందఃతర జర్మనులను నిరోధము కలిగినది. ఇటీవల ముఖ్యముగా సోమంగ శివారము లలో వారి కధిక మగు నష్టము కలిగినది. క్రూరు లి సారి నానును మాంటుడిడరులకు మధ్య గాని మడియెక్డడైనగాని తలవడ వచ్చునని నిపులలనిరి. ఈవద్దతినివారు ప్రారంభమునండియు నవలంబించిరి. పారిసు నగరవాసు లధికోత్సాహముతో నున్నారు. క్లెమెన్కో రి యుపన్యాసమును అంగ్లపుత్రికలు ప్రకటించెను. జర్మనీ క్రియమ్ను సమీపమునకు వచ్చినా.

డె ఫలితములు.

లండను, జూను 6:— గెయ్యన్బరో, బ్లింక్, ప్రెస్టె రుపందెములు జరిగినవి. 18 పరి గల్పినవి. 13-2 పొడుగునా గలిచినవి.

రామచంద్రపురము; యుద్ధబుణము.

(మాప్రత్యేక విశేషం.)

రామచంద్రపురపు తనాస్సీలువారు గారిచే యావ్వనింపబడినిన్నటి సాయంత్రము మారుగంటలకు రామచంద్రపురపు జిల్లా మున్సిబు గారి యాజమాన్యమున సౌకర్యయుద్ధబుణసభ జరిగెను. వివిధ గ్రామముల మున్సిబులు వచ్చిరి. సభారంభమునకు పూర్వము స్థానికపు సభ కమిటీ వారొక రహస్య సభనుగావించిరి. పిమ్మట సభలో డె ఫ్యూ టీ కలక్టరు గారు పన్నుల చెల్లించువారియొద్ద నుండి రూపాయి పన్నునకు 1 అణావొప్పన వసూలు చేయుట కొక తీర్మానమునుపాదించిరి. అటుల సెసగిన సామ్యునకు ముగ్గురు నలుగురు పేరను ప్రశ్నలను పుచ్చుకొని సామ్యు వచ్చునపు డామొత్తమును గ్రామాభివృద్ధికి వినియోగింపవచ్చునని. సభవారు పన్నుల చెల్లించుట కంగీకరించినయెడల గ్రామోద్యోగియులు బాగుగ వాని వసూలు చేసెదరని యు చెప్పిరి. గ్రామోద్యోగు లందులకంగీకరించిరి. ఆ వెంటనే కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట నచటి హోమూరాలీగు ప్రెసిడెంటు వి. సత్య నారాయణ గారు తీర్మానమును కొంచెము సవరణ చేయవలసినదని తన యభిప్రాయమును తెలిపిరి. ఈ తీర్మానము నున్నట్లు తానంగీకరింప జాలననియు అదికేవలము నిరంకుశముగ నున్నదనియు దాని మరల కమిటీ వారలొచ్చించు టావశ్యకమనియు చెప్పిరి. ఆ చర్చ యే ది యె బ హి రం గ ము గ వాసభ లో నే జరుగుట మంచి దని తనాస్సీలూరును, డెఫ్యూటీ కలక్టరును తెలిపిరి. అంత సత్యనారాయణ గారు సవరణ చేయవలయు నావశ్యకముల వివరించుచు నట్లు చేయకున్న భాగ్యవంతు లేమియు నివ్వకుండ తప్పించుకొందురనియు, భూకామందులు రయతుల నణగద్రొక్కదురనియు వర్తకులు మొదలగు ధనాధ్యులేమియు నెయ్యకుండురనియు, గ్రామోపసంఘముల నేర్పరచిన గ్రామోద్యోగులు గ్రామపరిస్థితులనుబట్టి బుణములను వసూలు చేయగలరనియు గ్రామోపసంఘములు సభకమిటీల కార్యనిర్వాహకసభలకు లోబడియుండవలయుననియు చెప్పి ఇంకేమియో చెప్పబోవుచుండ సంతటితో నిలువవలసినదని డెఫ్యూటీ కలక్టరు గారు తనాస్సీలూరు గారు నొరీరి. లేకున్న తీర్మానోద్దేశమునకే భంగముచున్నదని వాసు చెప్పిరి. క్రిందటి మారు ఆతాలూకలో రూ 26000 లు వసూలయ్యెననియు ఈ మారు రూ॥ 50,000 కంటె సభకముగ వసూలు కావలసి యున్నదనియు అందుతీర్మానముమీద రిమార్కుల చేయుటకు వీలులేదనియు వారుచెప్పిరి. ఇట్టి తీర్మానము హిందూ డెవలప్ మెంట్ కనము వారి యొక్క యు స్థానిక దొరతనమువారి యొక్కయు యుద్దేశ్యములకు ప్రతికాముగనున్న దని సత్య నారాయణ గారు నొక్కి చెప్పిరి. వారు బుణము స్వచ్ఛందముగ నీయబడవలయునన నిది నిర్బంధముగనున్నదని అతడు చెప్పెను. కాని అధ్యక్షులు సవరణను తోసివేయుటచే నిచ్చట జనులకు కోపముగ నున్నది. వారతని అభిప్రాయములతో నేకీ భవించుచున్నారు. ఇట్టి బలవంతపు ఏర్పాటులవలన దొరతమువారి కపఖ్యాతి కలుగగలను. తీర్మానము కాగితముమీద వ్రాయబడలేదు.

పడవలెత్తినీ.

నిడదవోలు, జూను 6:— గోదావరి పశ్చిమ డెల్టా యొద్దనున్న ఏనుకాంవలు జూను 1 వ తేదీన తెరువబడెను రిక లేదీని నడి యాణముకొలుకు పవన కేకములును ప్రయాణీకుల చేతులునుండి. కాని జలు. విజలు లభిసరుగారు తేకి చేసెదరనియు ఆరాత్రి పడవలను వ వరియను చెప్పబడెను. లై సక్సు లీయబడలేదు. గోడ్డండిలావద్దగల నున్నారని కాలువల ఆఫీసరు కొలుకు కొన్ని పడవ లచ్చటికిపోయెను. కాని అతడు కొరకలేదు. ధనశేఖరము దగ్గల లై సెస్సు లిచ్చుఉద్యోగులుగలరు. కాని నిడదవోలు సభలను ఆచ్చటికి పోవుటకు విజ్ఞేత్యరము లాకుమధ్యగలగాన అటుపోవుటకు వీలులేదు. కాలువలు తెరువబడినవెనుక ప్రయాణీకు లుండలును పడవల మీద పోవుగురని బండ్లురాలేదు. ఇందుమూలముగ పురుషులు, స్త్రీలు, గర్భిణీ, స్త్రీలు, బిడ్డలు, శిశువు లనే లు చాలకష్టముల బడిరి. కాలువమీద నుండిన బసిరెడ్డిపుత్రమునందు ప్రయాణీకులు క్రిక్కిరిసియుండిరి. ఆచ్చట కలరాకూడ కలదట. విజ్ఞేత్యరమునకు పోయి లై సెస్సు తెచ్చుకొని ఒక పడవవారు సామాన్య రైల్వకుబడులు దానికి రిట్లు అ.కముగా రైల్వనడిగిరి. ఇందువలన అనేకులు నిలచిపోవలసినచ్చెను. ప్రయాణీకుల కిన్నికష్టములు కలుగకుండ, పడవలను తనికీచేసి లై సెస్సు లిచ్చి పడవలకు సౌకర్యములు గలుగ జేయగల స్థలములందు అధికారుల నుంచుటమంచిది. (ఒకవిశేషం)

వృత్తాంతములు

(-0-)

బొంబాయి బ్యాంకు పూనా కార్యాలయ 5 వ తేదీ నా 31 రెండవ యధ్యక్షులు సందర్శించిన రూ 85800 ల విలువగల బాండుల నమిది.

సేనలో చేర్పులు: - సీనియర్ లెఫ్టనెంట్ సేనలో చేర్చబడిన గుర్చి ఆలోచించుటకు ఈ నెల 11-వ తేదీన జోన్స్ గారు కోటలవారిని కలిసికొందురు.

150 లక్షల ట్రెజ్యూరీ బెంబాయి నూతన సరఫరా చేయబడినదని దొరతనమువారు ఎర్నాకులను వర్తకులను గోరినది తెలియుచున్నది.

ఎర్నాకులను తాతా కంపెనీవారి నూతన ప్రాంత సంస్థాపనాధ్యక్షులు రెయిల్వే ప్రేక్షకులకు వాతావరణముగ 46 యె కరములు 20 సెంటుల విలువగల ప్రదేశమును కొనవలసినదని దర్బారువారు నివాస పేషియర్ గారి కుత్తిరువు నొసగి.

నీలిగిరి కార్యదర్శకము: - ప్రదర్శనమును ముగించు కల్లులూగ వర్గము గారి ఆధ్యక్షత క్రింద జరిగినపుడు లభించిన 1000 పానులను లాభ్యులకు స్వాధీనముగా కార్యదర్శకముగల ప్రత్యేకించుటకు మరయొక ప్రదర్శనమును ఉదకమండలమున జరుపుటకు కార్యదర్శకముగల సంఘమువారు నిశ్చయించిరి.

కీ.శ్రీ.తిరువాన్కూరు మహారాజు కుమారుడు శ్రీ.నారాయణరామగారి కుమారుడు పరమేశ్వరము తండ్రిగారను బాండు 6 వ తేదీ సాయం కాలము కొండలు బాలరంగు చెలువులో స్నానము చేయుచోయి అందు మునిగిపోయెను. వయస్సు 20 ఏండ్లు. మహారాజుగారి కార్యాలయలో స్నానము ప్రారంభమైనది.

5 వ తేదీ నాటికి రెండవ యధ్యక్షులు సందర్శించిన 11 కోట్ల రూపాయల బాండు లభ్యులకుపోయినది. అందు బెంగాలు రూ. 584 లక్షలు; బొంబాయి 257 లక్షలు; మదరాసు 97 లక్షలు; సంయుక్తరాష్ట్రములు 95 లక్షలు; పంజాబు 47 లక్షలు; బర్మా 29 లక్షలు; మధ్యరాష్ట్రములు 10 లక్షలు; బీహారు ఒరిస్సా 8 లక్షలు; చిల్లరరాష్ట్రములన్ని కలిపి 2 లక్షలు.

దొంగిలించబడిన బాలికలను పట్టుకొనుటలో కలకత్తా పోలీసులు రాకస్మిక్ ముగ నెప్పుడును చలంతును చాకచక్యమును జూపుచున్నారు. సంవత్సరము క్రిందట బొంబాయి పోలీసుకమిషనుకు విన్నంటుగాను కలకత్తాకు బోయిగనాట నుండియు వారు బాగుగ పనిచేయుచున్నారు. కాపాడబడిన బాలికల నుంచుటకు కేరళాలయమును నిర్మింపవలసిన దని మూలించబడుచున్నది.

గవర్నరుగారి పర్యటనము: - శ్రీవారు ఈనెల 5-వ తేదీన మధ్యాహ్నము శ్రీలక్ష్మణులలో కేసరా జై. ఎం. సి. ఏ. కు వెళ్లిరి. సేనలను సందర్శించుగూర్చి గవర్నరుగారు ప్రశ్నించిరి. వైటుపాడు సరికొరితో చాలసేపు ముచ్చటించిరి. అచటి శ్రీలు రాగుగా పనిచేయుచున్నారని ప్రశంసించిరి. అచటి శ్రీలలో నికల్సను(ఫెర్టి) వైటుపాడు, ప్లేఫేరు సమయ వర్ధిల్లినదనుటకు బహుశిరి.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము: - మొత్తముల సంధ్యమున గూడ ప్రతిభూమికిని స్కెచ్చి తయారుచేయ నవసరములేదని యు, కాండం స్కెచ్చిలు, ఇన్స్పెక్షన్ రిపోర్టులు, ఇతర రికార్డులను వెంట్రాజుకర్త అఫీసుకు మార్చుటకును మొదలు మొట్టమొత్తముల ఒరిజినల్ లను రికార్డు అఫీసుకు మార్చుటకును, కిల్ల మ్యాపుల నెక్జ్ కను కలెక్టరులకు పంపుటకును ప్రభుత్వవారు నిశ్చయించిరి.

శ్రీమతులలో వ్యాపారము: - ఈ దేశమున శ్రీమతుల లాభమునకు గాని యుష్మానంతరము శ్రీమతులలో వ్యాపారము నకు గాని సరకులను నిలువచేయు చున్నట్లును చేయగలగు నట్లును ప్రభుత్వమువారికి తెలిసి అట్లు సరకులను నిలువచేసిన విషయమును విచారించుటకు దేశీయ కారణములపై నిధికారము బడసిరి. అట్టిసరకులను ప్రభుత్వమువారు వశపఱచుకొని అంగ్ల దేశపు బోర్డు అఫ్ ట్రేడువారి ఉత్తరువుల వారము పరిష్కరించెదరు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘము: - ప్రస్తుత మిసం ఘమువారు దార్జిలింగులో నున్నారు. నివేదనమును తయారు చేయుచున్నారు. ఈ నెలముగ్గురుగా చివ్వు నివేదనమును ముగించి హిందూదేశ దొరతనమువారి కరిపించును. పిమ్మట సభ్యులు నిష్క్రమ బోయి యచట దొరతనమువారితో గలసి తుది నివేదన యెట్లుండవలయునదియు నిశ్చయించెదరు. జూలై మాసాంతము సరికి సంఘము నివేదనమునందు ఆ పాటినే దాక్తురు కాడ్డరుగారు ఇంగ్లండునకు బోయెద రనియు తెలియుచున్నది.

కలకత్తా హోరాల హంగు రెండు బెంచ్చిక్కులును ఒక కోర్టునకు ఇవ్వబడును నేరంగులను చేయబడి వివాదంపడుచున్నాను. కలకత్తా నెట్టుపోలీసు బెంచ్చిక్కులకు కలెక్టరుతో కోర్టును కంచి అయ్యుచున్నట్లు తెలియవచ్చెను. హోరాల జువెన్లు బెంచ్చిక్కు గురుప్రాయమున, కోర్టు ఇవ్వబడును బలవంతమున లంచములను పుచ్చుకొనుట, అవసరముగ కారాగారములకు గుండుట మొదలగు దుర్మార్గులను చేసిన వారాలోప పబడిరి. ఈకేసు సాక్ష్యమునబట్టి చూడ కోర్టులందు పనిచేయువారలలో కొందరు ఆవ్యాధులు టల వాటులకు బాల్కుడెట్లున్నది.

బెంగళూరు నెట్టు కాళేజిలో గణితశాస్త్రపు సహాయపండితుగ నుండిన బి. కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఎం. ఏ. గారు మే 21-వ తేదీన చికాగోలో మరణించి రని తెలియుచున్నది. ఇండియా దొరతనమువారి విద్యాభ్యాసలో నితరు మంచికి క్రిగడించెను. రెండ్రైక్లడట నతడు విద్యా పద్ధతుల నేర్చుకొనుట కొరకు కొంతకాలము కలకత్తాలో యిరి. అతని విద్యాభ్యాసము పూర్తి యయ్యెను. దేశంబరులలో ఇండియాకు ప్రయాణము కావలెనను కొనుచుండగా నెట్టుబరులో జబ్బునడి ఉత్తరు వైద్య సహాయ మొందియు యరవత్తూరులో మరణించెను. అతని భార్యయు, ముగ్గురు పిల్లలను కృష్ణులకు కల్పించుటకు సజీవుల గ నున్నారు. తండ్రి బి. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారుగారు జిల్లాబడ్డెగ పనిచేసి పిండిని పుచ్చుకొనుచున్నారు.

మైసూరు మహారాజువారి ప్రకటనము: - భగ్యవంతుణ్ణాథము బ్రిటిషుదొరతనము వారు మహాసమరమున ప్రవేశించిరి. మైసూరు సేనలు గూడ యథాశక్తిని పోరుచున్నది. ఇప్పుడు విషమస్థితి కలిగినది గాన ఎల్లవారును శక్తివంతులనై తమందోడ్డుదవలెను. భగమును మైసూరును గూడ కావలెను. ఈ రాష్ట్రవాసులలో సేనలో పోరుటకైన ఇతర సహాయముచేయుటకైనను సరే అంగ్ల సేనలో గాని మైసూరు సేనలో గాని చేరువారికి చాల ప్రోత్సాహమును దొరతనము వారిదివరకే మామియున్నారు. గత కొద్ది నెలలలో 1000 మంది వేరినని వినుటకు సంకల్పించుచున్నాను. యుద్ధము దీర్ఘకాలము సాగుటచే ఇంకను మౌగ్గు మంది చేరవలెను. ఇవివరకు సేనను ప్రజలును భగవంతుని మొదటి సారి చేసియున్నాము. ఇప్పుడు మరల సరకాశము కలిగినది. ఈ రెండవ యుద్ధములో వాదోదతము వారు 150 లక్షలను నిక్షేపించెదరు. ప్రజలుగూడ నధిక మొత్తము సోసంగదరని నమ్మెదనని మహారాజుగారు ప్రకటించిరి.

ప్రొ. బులుసు రామజోగరావుగారు. (పొద్దుటూరులో బులుసు రామజోగరావుగారు తమ యద్వితీయ బలప్రదర్శనములను గావించుచున్నారు. వారు ముద్దపల్లి రామచంద్రారెడ్డిగారి లావు గోగువారిత్రాటిని అతి సులభముగ (తెంచి 25 రూ॥ ల బహుమానమును గ్రహించిరి. (తంత్రవన)

మదరాసు అందునదరకమరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకొక్కరేటు చేయబడినది.) నోటీసు. (1204)

మదరాసు నుండి బయటకుపోవు సరకుల రవాణా (1) నిండువేగను అవసరములేని సామాను, నంటను సాల్వుకోట్టార్సు ప్రేక్షను నుండి రవాణా చేయవలయును. రాయపురము ప్రేక్షను నుండి రవాణా చేయబడజాలవు. (2) నిండువేగను కావలసిన సామాను, (సరకులు)ను రాయపురము నుండి రవాణా చేయవలెను.

(1) ఉప్పు, వాములనుండివచ్చు ఉప్పు సైనిక సామాను, గృహలోకకరణములు, పెద్ద తూనికను తూచవలసిన సామానులు తప్ప తక్కిన సరకులు సాల్వుకోట్టార్సులో అంగీకరింపబడజాలవు.

(2) సామాన్యముగ నిండువేగనులో పంపబడు కీరసనాయిల్, బియ్యము భాగ్యము, పంచదార మున్నగునవి ఈ క్రిందివరకుల ప్రకారము సాల్వుకోట్టార్సులో అంగీకరింపబడును: -

- (1) సరకులు 10 మణులకంటె ఎక్కువ ఉండరాదు.
- (2) ఒక్కొక్క ప్రేక్షనుకు ఒక్కొక్కరోజున ఒక్కొక్కని నుండి 10 మణులకు బరువుగల సామాను అంగీకరింపబడును.

శ్రీ బల్లారి సంగీత శారదా నాటక మండలివారు 1918-వ సంవత్సరం జూలై నెల 8-వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 5-3 గంటలకు

ప్రహేద నాటకమును తెలుగుభాషలో విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శించురు.

టిక్కెట్లధరలు శ్రీలక్ష్మణులత్రయ తిగించబడి యున్నది టిక్కెట్లు నెం. 509 ర, టంకలాల పిల్లలను, హుజునద్దను దొడకగలను.

హెచ్. రామచంద్రరావు, మ్యానేజరు.

OTTO DILBAHAR

PERFUME OF ORIENTALS DELIGHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరముగు నువాసన 126 (విజృంభణ కాలక్షేపము) ఆటో దిల్ బహార్. (విజృంభణ కాలక్షేపము) ఇప్పటికాలపు రుచి కనుగొనద, పాటిలేని మనోహరమగు నువాసనగలది. ఆటోహాలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకనే నిర్ధమ చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ రుచులపై కొన్ని దినువులు విలసిల్లినచో, మనోగ్ధులగు నువాసన ని స్ఫులవించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల పీసాలలో గలదును. పిన్నపైసా (అర డ్రాం) పీసా 1-కి త 0.8-0 చిట్టరకము పైసా 1-డ్రాం " " 0.12-0 తొక్కపైసా 2 " " " 1.4-0 పెద్దపైసా 4 " తేక శీ కొన్ను " " 2.0-0 వి. సి. భర్తలు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము. వల్లెల, వట్టిలములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొరకును. దీనికి అగోచరమగు నలుగులెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు పీసాపైసాను, కార్డుపైసాను ఆటోదిల్ బహార్ అను చేరును పరీక్షింపుడు. ఈ ఆటో దిల్బహార్ యొక్క గురుత్వములను పరీక్షింపదేయ గోరువారి దిగువవారి వ్రాసినచో అదాకమ్మరుగల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును. సోలయోజంబు: ఆంగ్లముండియక డ్రగ్ ఆండు కమిశన్ కంపెనీ, నెం. 155, బుమ్మాయపేట పిల్లి, బొంబాయి. సుప్రవాసు యోజంబు: - మెహతా పురుషోత్తంయూర్, వైశాఖనాయక్, మదరాసు.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Western Front

SITUATION UNCHANGED.

French Experts' Forecast.

Germans Likely to Strike in Another Sector.
Paris Unperturbed.

LONDON, June 6.—[8-25 A. M.]

The battle situation is generally unchanged. The Germans are held up for the time being on the whole front from Noyon to Rheims. They have lost very heavily in the last few days and particularly on Monday and Tuesday when their gains were very small.

The French experts now anticipate that the Germans will attempt to break through somewhere else possibly between Noyon and Montdidier with the object of converging advance towards Paris, though it is not impossible that the enemy may attack in a totally different sector. This would be in accordance with the habitual German strategy of pressing attack in one sector until the momentum is exhausted and then turning sharply off to strike elsewhere. The proximity of Paris in this case however may dictate departure from these tactics.

The attitude of Paris, in the face of the present ordeal inspires growing eulogies from the British press, which says, the fervent tributes to M. Clemenceau's speech as expressing the invincible spirit of France and affording an impressive evidence of the mutual confidence of the Allies, and reliance on the growing might of America.

The papers declare that M. Clemenceau spoke for the British nation when he said that France would never yield.

The Germans have drawn the line closer round Rheims and hold threequarters of the armed circle.

Germans Succeed in Crossing Cise Ans.

LONDON, June 6.—[4-35 P. M.]

The French communique says:—East of Sampigny last night we continued to press back enemy groups which had succeeded in crossing Cise Ans and we took a hundred prisoners. North of the Aisne we appreciably improved our positions north and west of Hantebrye taking fifty prisoners. There was rather lively cannonading especially in the regions of Longpont, Venilly La Poterie and west of Rheims.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, June 6.—[12-35 P. M.]

The British communique says:—Enemy again attempted a raid southwest of Morlancourt which was repulsed with loss. Another party rushed a post in the neighbourhood of Boyelles and two British are missing. We repulsed an attempted raid northward of Lens northward of Bethune and eastward of Nieppe Forest inflicting casualties. Hostile artillery was active in Strathie Sector.

LONDON, June 6.

The Belgian communique says:—There was somewhat intense cannonading in the regions of Dixmude and Merckem.

British Aerial Activity.

LONDON, June 6.

[11-35 P. M.]—In a communique with regard to aviation F. M. Sir Douglas Haig says:—The weather was overcast and enemy aircraft were inactive on Tuesday. We brought down one and drove one down. We dropped fourteen tons of bombs during the day and night. There were no British losses.

British Take Prisoners.

LONDON, June 6.—[10-45 P. M.]

A British communique says:—As result of an attempted enemy raid in the neighbourhood of Morlancourt we took twenty-one prisoners.

Allies Capture Trenches.

LONDON, June 6.

A wireless German communique says:—The enemy captured small trench sectors south-westward of Meris.

Great Britain

THE ALLIED SUPREME COUNCIL. New Declarations Adopted.

LONDON, June 6.

The Press Bureau announces that the Prime Ministers of Great Britain, France and Italy at the meeting at Versailles agreed to the following declarations:—

Firstly, that the creation of an United Independent Polish State with free access to the sea continues one of the conditions of a solid and just peace and the rule of right in Europe.

Secondly, that Great Britain, France and Italy associate themselves with America in the expression of earnest sympathy for the nationalistic aspirations towards freedom of the Czecho-Slav and Yugo-Slav peoples.

Sir W. Robertson's New Post.

LONDON, June 6.—[9-40 P. M.]

The Press Bureau states that as a temporary measure, General Sir William Robertson has been appointed Commander-in-Chief in Great Britain.

The Result of the Derby.

LONDON, June 6.

The result of the Derby.
Gainsborough. 1.
Blink. 2.
Treclare. 3.
Thirteen ran. Won by one and half lengths, two lengths.
Betting at Start 13 to 8 on Gainsborough. 100 to 8 against Blink. 20 to 1 against Treclare.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

The Sale of War Bonds.

CALCUTTA, June 7.

The sales of war bonds at Banks and Government offices up to the 6th June 1918 amounted to Rs. 114845200 and are distributed as follows:—

Bengal	Rs. 5,57,04,300
Bombay	2,57,66,900
United Provinces	1,02,20,400
Madras	98,04,000
Punjab	47,70,300
Burma	3,003,000
Central Provinces	10,30,400
Bihar and Orissa	8,29,900
Assam	20,000
Minor Administration	36,96,000
Total	11,48,45,200

The sales of war bonds up to the 5th June amount to 11 crores:—

Bengal taking five crores thirty four lakhs.
Bombay:—Two crores and fifty seven lakhs.
Madras:—Ninety seven lakhs.
United Provinces:—Ninety five lakhs.
Punjab:—Forty seven lakhs.
Burma:—Twenty nine lakhs.
Central Provinces:—Ten lakhs.
Bihar and Orissa:—Eight lakhs and
Minor Administrations:—Twenty two lakhs.

Calcutta

Calcutta University Commission. Report Being Drafted.

CALCUTTA, June 6.

The members of the Calcutta University Commission, who are now at Darjeeling engaged in writing their report, will, in all probability, finish their draft report and submit it to the Government of India before the end of this month. The members will go to Simla where they will confer with the Government and put the report in its final form. It is understood that the Commission will break up before the end of July. Dr Sadler will leave for England immediately after the final report is signed.

A Crop of Kidnapping Cases in Calcutta.

CALCUTTA, June 6.

Of late the Calcutta Police seems to have suddenly awaked to a sense of their responsibility in rescuing a number of helpless kidnapped girls and quite a number of kidnapping cases are pending in various police courts of the city and suburbs. It is said that the visit of Mr. Vincent, Commissioner of Bombay Police to Calcutta, last year, is responsible for the sudden activity of the Calcutta Police in this connection. It has been suggested that arrangements should be made for a home where rescued girls could be housed until such time as other arrangements could be made for their welfare.

Hunger Strike Amongst State Prisoners. Ill-Treatment Alleged.

CALCUTTA, June 7.

News has reached here of another hunger strike that has taken place among state prisoners confined at Hazaribagh jail since the 31st of May. They are 36 in number, the majority of them being graduates of the Calcutta University, B. L. M. A., and B. A. students, Engineering and Medical students etc. One of them is a Professor of a College and another a Vakil. They say that ill-treatment has goaded them to resort to this terrible course and that some of them are prepared to starve themselves to death till justice is done to them. They give a long list of their grievances which are more or less petty in their nature.

South India

The Governor at Wellington.

WELLINGTON, June 6.

H. E. the Governor accompanied by Captain Money A. D. C., Col. Blach, Col. Outler and Captain the Hon'ble Finch Knightly visited yesterday afternoon the Canara centre of the Y. M. C. A. His Excellency made several enquiries about the work among the troops and the need of the association. At furlough recreation camp His Excellency spent half an hour in company with Mr. Whitehead (Leader). His Excellency expressed his satisfaction of the work of the ladies for the comfort of the military and in this connection it is noteworthy that three of the prominent members of the local St. John's Association, Lady Nicholson, Mrs. Whitehead and Mrs. Playfair, were recipients of medals and titles at the birthday honours. The Range camp was also visited by His Excellency the Governor.

Death of a Mysorean in Chicago.

BANGALORE, June 7.

News has been received here of the death in Chicago on the 31st May of B. K. Srinivasa Iyengar, M. A., formerly Assistant Professor of Mathematics of the Central College. Mr. Iyengar who had a brilliant educational career was in the Government of India service in the Meteorological Department before he joined the Mysore Educational Service. He left for America two years ago to specialise in "Systems of Education". He had finished his studies there and was expected to leave for India in December next, but he fell ill during September and in spite of best medical aid did not recover. He was very popular among all classes and was a Sportsman. He leaves behind him a widow and three children and his aged parents, his father being Mr. B. S. Krishnaswamy Iyengar retired District Judge.

Mysore Maharajah's Proclamation

to His People.

To Join the Army and Subscribe to War Loan.
State to Buy 50 Lakhs Worth of War Bonds.

BANGALORE, June 7.

H. H. the Maharaja of Mysore has issued a message to his subjects stating that the tremendous conflict in which the British Empire is engaged in the cause of liberty and righteousness and in which His Highness's forces are taking small but willing and effective part has now been reached a stage in which it is the duty of every citizen of the Empire to make the utmost sacrifice he is capable of to ensure victory to Great Britain and her allies and the future peace of the world. Both men and money are urgently needed and the help which we give must be commensurate with the magnitude of the occasion and the position and prestige of Mysore. His Highness's message states:—So far as men are concerned my Government have given ample facilities and encouragement to the people to offer services as combatants or followers in the Mysore Regiment or in the British Army. I have notified with pleasure and satisfaction that over one thousand men of the State have joined colours during the last few months, but owing to the prolongation of the war it is necessary that our efforts should be redoubled and the flow of recruits materially augmented. I call on my people to come forward in much larger numbers to join the army and thus maintain the fair name of Mysore. In regard to pecuniary help I have from time to time placed at the disposal of His Excellency the Viceroy to meet the cost of war all money that I could spare from the revenues of the State and my Government and people have also subscribed a considerable sum to the first Indian War Loan. We have now another opportunity to help by subscribing to the second war loan the terms of which have just been announced by the Government of India. I have directed my Government to invest a sum of 30 lakhs in this loan and I have every confidence that my people will render substantial assistance to the Empire by generously subscribing to it and thus give practical proof of that spirit of loyalty which has always animated them in the past.

ERNAKULAM, June 7.

The Durbar have ordered the Dewan Panthkar to acquire the site lying northwest of the Railway Station extending to an area of about 46 acres and 20 cents for the location of the proposed oil factory of Messrs. Tata and Sons.

It is reported that an order for the supply of 1½ millions tons of coconut oil has been placed with the local merchants by the Government.

Burma

RANGOON, June 7.

The Irrawaddy river on account of floods breached the bund at Myitkyina on Wednesday night flooding the bazaar and lower parts of the town.

Brief Telegrams.

(Associated Press)

Mr. Jones, Recruiting Officer, will meet the planters of the Nilgiris to discuss the question of recruiting in the district at a conference on the 11th instant at the Collector's office.

POONA, June 7.

The Poona branch of the Bank of Bombay sold war bonds for Rs. 35,300 up to the 5th instant in connection with the second war loan.

All-India Weather.

SIMLA, June 6

The Bay monsoon current alone is fully active. Rain has been nearly general in Assam and Chota Nagpur and local in Upper Burma, Bengal, the United Provinces, southeast Punjab and Malabar. A few falls also occurred in Lower Burma, the North-West Frontier Province and Konkan. The Chief amounts are:—Myitkyina and Gauhati 1½ inches, Dibrugarh and Dhubri 4, Silchar 2, Cherrapunji 9, Mymensingh and Bogra 3, Jalpaiguri 1½ and Roorkee 1.

FORECAST: Extension of rain into Central India East and Bihar.

ప్రజాభిప్రాయములు

నైశ్యవిద్యార్థులకు వేతనము

అయ్యో, అక్షిప్తసింహ సోమయాజి వైశ్యసమాజము కారు బంధులలో మూడవ పూర్వములోను దిగువ వర్గాలలోను నడుపుకొను చీడనైశ్యవిద్యార్థులకు విద్యా నిధి లో నుండి వేతనములు కరచాయము చేయబడును గనుక కావలసిన వారు 30-6-18 లోగా మాసమునకు ప్రసిద్ధింతు ఉదయగిరిగోపాల కృష్ణముగారి పేరున దరఖాస్తులు పంపించవలయును.

బందరు, కార్యదర్శి.

శ్రీదీక్షిత జయంత్యుత్సవము.

అయ్యో, ఈశ్వరచక్రవర్తియొక్క మంగళవారము (18-6-18) తేది శ్రీదీక్షిరాజ అక్షిప్త సారాంశ దీక్షితులవారి జన్మదినము. కావున తద్విషయమున కేరళ వారపత్రికలను సమావేశపర్చి మరలను వారి జయంత్యుత్సవమును ఆనాడు ఆచరింతురగాక. శ్రీకృష్ణేశ్వర శాస్త్రిగారికి చాల ఆచార్యగృహగ నుండుటచేత వారి గౌరవార్థమునందు విశేషాహ్వాన మొనర్చి ప్రత్యేకముగ జరిపింపబాలరు.

గుంటూరు, క. మార్కండేయశర్మ.

ఒక భండారము.

అయ్యో, రెండు సంవత్సరములక్రింద బాపట్లతాలూకా పునులూరు గ్రామమునందు బాలవిజ్ఞానానందచంద్రోదయపుష్ప క భండారము స్థాపింపబడినది. అది అభివృద్ధికి రావలయునుగాక, దానియందు పనులు పూర్తిగా జరుగకపోవుట కల్ల కొంద రభిమానులకు దానియందు దయప్రము గల్గియున్నది. అందుచే తద్వ్యతిరేకులు ఆ గ్రామమునందు నరసింహరాయ పుష్పక భండారమును నెలకొల్పటకు నిశ్చయించు చున్నారు. వారి అభిప్రాయమును జూడగా వారు దీనియందు ఎక్కువ అభిమానమును గల్గి యెక్కువ వృద్ధిలోనికి తెచ్చెదరన్న అభిప్రాయము తేలుచున్నది.

చెట్లపూరు జాక్ 2. గంధం నరసింహశర్మ.

నియోగి మహాజనసభ.

అయ్యో, మా అన్నగారు శ్రీ. వై. కోటిశర్మకర్మ గారికి "నియోగి మహాజన సభను" జరిపింపట మున్నగు విషయములను గురించి పలువురు ప్రత్యేకము జాబులు వ్రాయుచున్నారు. కాని వారు స్వగ్రామమునండి కొంతభవమును తెచ్చుచుండగా అద్దంకి నరసారావు పేట ప్రోవలో వారిని దొంగలు కొట్టుట చేత బలమైన గాయములు తలమీద తగిలియున్నవి. వడిచేతిమీద పెద్దచెప్పుతగిలి నేయి స్పృహను కోల్పోయి యున్నది. కావున వారిస్వదేస్వర్గిని ఏవిధమున జూబు వ్రాయజాలనంత బలహీనస్థితియందు నుండి చికిత్సనించుచున్నారు. ఆరోగ్యానంత రముగాని ఏవిషయమును వా రెవ్వరికి వ్రాయజాలరని ఇంచు మూలమున తెలియుచు నుచున్నాడను.

క. మార్కండేయ శర్మ

చిల్లర నోట్లవలన కష్టములు.

అయ్యో, ప్రభుత్వమువారు చిల్లరనోట్లను ప్రచురించిన నాటకుండియు ప్రజల కష్టములు వ్రాయజాలము. ప్రజలలో విద్యచాల తక్కువగా నున్నది. నోటు ఇచ్చినప్పుడు రూపాయి ఖరీదుగలనోటు అయినది 2 పైస రూపాయి ఖరీదుగలది అయినది తెలియక వెక్కిరిచిక్కలమున దురుసుకును లోనగుచున్నారు. చీడలకు నోట్లను చొక్కాలునుండవు. వారు నోట్లను పంచ చెరుగుననోలేక వారు వాడుకొను ముంతలలోను వేసికొను వాడుకలందు, ఇట్లు వాడుకొనుటలో కొంచెమునలిగినను చిరిగినను తడిచేతపాడయినను వచ్చుటలు తీసికొనరు. ఈ నోట్లు చిల్లర నోట్లగుటచేత విశేషవాడుక కలదు. ఒకరిచేతినుండి ఒకరిచేతికి తిరుగుకొన్నను చిరిగిపోవును. వారివద్దవునకు తీసికొనరు. సొమ్ము ప్రైజినుండి తీసికొనుట వారికి తెలియదు. అందువలన అసలూ మూల్యమునకే నీస్తు వదలుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. కర్రవడిములకు తోడు ఈ కష్టములను వచ్చినవి. నోట్లవలన బహుమత రక్షణ కష్టములను నిలిపివేడు. చిల్లరకష్టములు చింతపండు నూనె, అయిదము, కిరిసనాయలు, మూరలు అమ్మకొనునప్పుడు చేతులుగుర్రముగ నుండవు. వారికివైకము వేసికొనుటకు దెబ్బలను గిన్నెలను నుండును. వారిలో నోట్లు వేసినయెడల పాడగునుగనుక ఈ కష్టములు లోలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు వెంటనే పూనుకొనవలెను.

ఏలూరు, గంధి రామమూర్తి.

విద్యాశాఖవారికి విజ్ఞాపన.

అయ్యో, ఈస్తుత పాఠశాలలయందు సాధారణ పాఠశాలలయందు చిత్రలేఖనము (డ్రాయింగు టీచింగు) అను పేరుతో చిత్రలేఖన దేహపరిశ్రమ యుపాధ్యాయుడుగా నొకరేకున్నందువలన చిత్రలేఖనము చిత్రలేఖనాభ్యాసము తగ్గుటయేగాక వారి మనోభావములు యింకొకమాగ్గును త్రొక్కును అందుచే చిత్రలేఖన జ్యోత్స్వయునకు కొంత భంగకరమగును. అటులగాక, రెండువర్గములకు ఒకే యుపాధ్యాయుడుగా నుండటం చిన వారి శక్తి ననుసరించి దేశచిత్ర బోధకుగా నొకరుండవలసినదే తగినచిత్ర మాగ్గుము చిత్రలేఖన సద్ధతికి కొంతవరకు తోడ్పును. చిత్రలేఖన దేహపరిశ్రమ యుపాధ్యాయుడుగా రెండు పదవులు ఒకరికే లభించెనని సంతోషముచే తృప్తిపొందక, చిత్రలేఖనమునందే క్రిందివర్గములకు బోధించుచు చిత్రలేఖనమునకు గల వై తరగతులను అభ్యాస మొనర్చు చుండిన తర్వాత మాస్త్రలాసకు మెచ్చుడయి వారి మనోభావములు గూతన సంపత్తికి నీసహజ సుప్రదాయకములయి మెలంగును. ఇట్లును లభించు వేతనములకు నెక్కువ ప్రతిఫలమును బొందగలరనుట నిస్సందేహము. దేశకాలాచారముల ననుసరించి వందల వేతనములకు బాధ్యత గలవారగుచు, ఇది ముఖ్య విషయములలో నొకదానిగ గమనించి యీ మాన్యులన చిత్రలేఖనమునకు మరింత ప్రోత్సాహము నొసంగినవారగుదురని విద్యాశాఖవారిని మరి మరి వేడుచున్నాము.

నూతులపాటి నరసింహం.

ఆంధ్రశిల్పకళాశాల.

కాలమానశాస్త్రము

అయ్యో, ఇది యొకనూతనశాస్త్రము. ఈ శాస్త్రమును కనుగొనుటకు ప్రపంచమునందంతటను ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇంకను వైశివావధి దాటలేదు. మన దేశమునకూడ ప్రభుత్వ నియమిత శాస్త్రజ్ఞులు వెక్కిరించి యంత్రసహాయమున పనిచేయుచు వివిధప్రదేశములనుండువారితో సంప్రతింపుకొని భవిష్యత్తునుగూర్చి కొలదిగ చెప్పచున్నారు. కాకినాడ నగరమున ముప్పై ముప్పయ్యేకా రను శాస్త్రజ్ఞు లొకరు కలరు. వారు ఆనగరమునందేయుండి ప్రతిదినమును ఆకాశములో నుండుమాన్యులను గమనించుచు వివిధశాస్త్రములకు రాబోవు కాలమానస్థితులను వర్ణనమునకునుండే చెప్పచున్నారు. వీరిట్లు కాలమానపట్టికలను నాల్గువర్గములనుండి ప్రకటించుచున్నారు. సరిగ దాఖలా కన్పడుచున్నది. ప్రభుత్వనియమితులు తప్పినయంతయును వీరు సరిగ తెలుసుచుండుటకూడ కలదు. వీరి శాస్త్రమును గ్రంథమును చేయగోరుచున్నట్లును, అట్లుచేయుటకు పడేండ్లుపట్టుననియు వ్రాయబోవు గ్రంథమునకు ఏమిదియధ్యాయములకు వైగా నుండగలవనియు చెప్పచున్నారు. ఆంధ్రభోనులకు ముప్పై ముప్పయ్యేకాని ప్రోత్సాహపరచి యీ నూతనశాస్త్రమును కనుగొనిన నారము మన దేశమునకు దక్కించుట భారతీయుల విధియేయున్నది. రాజునుండి మే 31. యాతగిరి లక్ష్మీవేంకటరమణ.

సరస్వతీనిలయ బహుమతిపరీక్షలు

అయ్యో, కరీక్షలకు తెనాలి తాలూకా ఎలిమెంటరీ, బోధపాఠశాలల బాలకు రావచ్చును. 1918 సం. ఏప్రిల్ 6 వ తేదీన తెనాలిలో జరిగిన పరీక్షలో నీక్రింది బాలబాలికలు కృతార్థులై. ఈ పరీక్ష తెప్పకును ఏప్రిల్ మొదటినారములో జరుగును. వచ్చు సంవత్సరము 1 క్రిందికీడకల్లా జను-టిక, తాత్పర్యపరీక్షము. 2 క. సీతారామయ్యగారి కృతశాస్త్రము 3 "కమల" అను చిన్ననవల పఠనీయగ్రంథములు. దరఖాస్తులు డిసెంబరు 31 వ తేదీలోగా మా కార్యస్థానమునకు చేరవలెను.

కృతార్థులైన విద్యార్థులు:— 1 తామ్రా: అంజయ్య, కూచిపూడి 1 బహుమానము, 2 జాప్తికామమ్మ కూచిపూడి 2 బహుమానము, 3 తుమ్మలకులశమ్మ కూచిపూడి 3 బహుమానము, 4 మేకా రామకృష్ణయ్య ప్రత్యేక బహుమానము. 5 తుమ్మల నాగభూషణమ్మ ప్రత్యేక బహుమానము, 6 గొట్టుపాటి సరస్వతమ్మ 7 పామర ఆన్నపూర్ణమ్మ 8 బృందావను రాజ్యలక్ష్మమ్మ 9 జాప్తి సోభాగమ్మ, 10 అంబ సరస్వతమ్మ, 11 చెదలవాడ శ్రీరాములు, 12 యలకర్తి చల్లయ్య, ఆంధ్ర వేంకటరామరాజు కొలకలూరు- వీరలకు బహుమానకృతములు:— ఈ బహుమతులు, బహుమానపత్రములు 16-6-18 వ జరుగు శ్రీ సరస్వతీనిలయ వార్షికోత్సవ సందర్భమున నీజుబడును. గ్రంథాలయాధిపతులు, అభిమానులు, ఉపాధ్యాయులు రా ప్రార్థింతు.

శ్రీ సరస్వతీనిలయము } అ. రామకోటిశాస్త్రి
కూచిపూడి } రా. తిరువతిరాయము
జాక్ 4. } కార్యదర్శులు.

తెలుగున అంకెలు లేవా?

అయ్యో, బాతీయానేకము దినదినును వృద్ధి జెందుచున్నది. ఎటుజూచినను బాతీయత బాతీయత యను పలుకలు వినవచ్చుచున్నవి. విశేషము యింగ్లీషు సామాన్యభాష కానేరదనియు హిందీ కాగలదనియు వెక్కిరిచివారములు జరిగినవి. దేశము నందలి పత్రికలన్నియు బాతీయతతో స్థలంబిడుచున్నది. కొద్దిలోప మొక్కటి మాత్రము గలదు.

పత్రికలు విశేషముగ, ఇంగ్లీషు (పదములు) వాడక తగు నగ్గును నిచ్చు సంస్కృతాంశజ్ఞములే వాడుచున్నవి. ఇందువలన జనసామాన్యమునకు గూడ పత్రికయందలి వ్రాతలు బోధపడుచున్నవి. కాని ఏలకో ఇంగ్లీషు సంఖ్యలనే పత్రికలన్నియు వాడుచున్నవి. ఆంధ్రమున సంఖ్యలులేవు గాబోయి! ఇటీవల కంగడేశీయుడొకడు నొక యా:ప్రసిద్ధతనున్న పత్రికను జూచి ఏమి! ఆంధ్రమున సంఖ్యలు లేవా? యని ప్రశ్నించినట్లొక పత్రికయందు జదివెతి. ప్రస్తుతమున పత్రికలు చూడ, తెలుగున అంకెలు లేవట్లులే యున్నది. బాతీయతతో నిండయుండు పత్రికలన్నియు నీచిన్ని విషయమును గమనించు గాక!

ఇంగ్లీషు అంకెలకు బదులు తెలుగు అంకెలను వాడిన విశేషముగ, ఇంగ్లీషు పదములేవాటటు కలనడి (పరభాష యం దాధారపడియున్న) కొందరికి గడ్డముగ నుండువచ్చును. కాని బాతీయానేకమునే "హిందీ" సామాన్యభాష కాగలదని, దానినినే నేర్చుకొనుటకుగాన, అతిప్రయోస పడుచున్న ప్రతి యాంధ్రునకు, తన మాతృభాషయందలి సంఖ్యల నేర్చుకొనుట యొక గొప్ప ప్రయోసయా?

పుత్తికాధిపతులు గూడ విశేషము తెలుగు సంఖ్యలను వాడిన లోటు గల్గునా? బాతీయతయం దొక యంతము ప్రకటించినవారగుదురు.

హైదరాబాద్ చి. సూర్యనారాయణ.

టి. పి. సింహగారు.

అయ్యో, టి. పి. సింహగారు ఆంగ్లభాషయందు వ్రాసిన జాబునకు క్రింద తర్జుమా వ్రాయుచున్నాను.

ప్రియమయిన రావుగారికి

మీరు ఆరంభించుకొని వ్రాసిన యుత్తరము నాకంపబడినది. అందులో మీరు వ్రాసిన "మీకు చాల దినముల నుండి ఉత్తరముల వ్రాయుచున్నాను" అను సంగతి చూడ నాకు నాశ్చర్యము కలిగినది. మీరు నాకు పంపిన పిలుపు లేఖయు, ఇందుతో కూడ పంపిన యుత్తరమును తప్ప వేరు నాకేమియు రాలేదు. నేను మీ పిలుపు నామోసిందిని. అటు పిమ్మట ననేక ఉత్తరములు వ్రాసితినిగాని జవాబు రాలేదు. మీరు ఇందులో పంపిన లేఖయందు వ్రాసిన తారీఖునాటికి డబ్బు రాకపోవుటచే, నేను బందరు రా నిష్టము మీకు లేనటుల కలచితిని. నేను ఇతర పనులమీద మదరాసునుండి వెళ్లితిని. నాచాస్తీ తీసికొనిన స్కాటుమాస్టరుగారికి మీ సభ: యందలి చాలభటు ప్రోత్సాహమును గూర్చి చెప్పి వెళ్లినాను. ఈ సందర్భమున అతడు మీ కద్దకుండి ఏమియు వినలేదు. మీయొక్క డబ్బుగాని, నిజముగ నూకు నేను రానున్నట్లు లేఖ గాని నాకు మదరాసు రాలేదు. నేను గనుక మీ సభ కేమయినను కష్టము కలగజేసికొని విచారపడుచున్నాను, కాని మీరు నాయుత్తరములకు జవాబు వ్రాయక పోవుటచే. ఇంత కల్లోలము జరిగినది. నేను ఎవ్వరు నున్నది మీకెందుకు కావలసి వచ్చినది?

టి. పి. సింహం.

ఈ పెద్దమనిషిని గూర్చి నిందాగ్గునుగ వ్రాయుట పూర్వ చంద్రరావుగారికి పాటియా? ఆంధ్రపత్రికయందలి వ్యాసముయొక్క యింగ్లీషు తర్జుమాను సింహగారికి పంపుచున్నాను.

సర్వా వేంకటసూర్యనారాయణ, బందరు, మే 31 కార్యదర్శి.

లోక మాన్య

బాలగంగాధర తిలకుగారి జీవితము - ఉపన్యాసములును (తెలుగు) 0-4-0.

బాతీయగ్రంథప్రచురణ సమాజమువారిచే వై శ్రుష్టకమును అట్టిచే యగు స్వరాజ్యము, గాంధీ, లబితరాంబ దేశచారిత్రము మొదలగు బాతీయగ్రంథములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందాదారు లగుటకు వాగ్దానము తప్ప వేరురుసును ఆక్కరలేదు. ప్రచురింపబడు పాత్రములన్నియు పుచ్చుకొన్నవో సాలుకు రి రూపాయల కంటె పొచ్చుకాదు. దేశభిమానులు త్వరపడి చందాదారులై తోడ్పడవ్రాద్దాము.

గాడేపల్లి సూర్యనారాయణ శర్మ, బాతీయగ్రంథప్రచురణ సమాజం, విశాఖరం.

పాధాపిడితులకు వరము: ఐనాడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అంతర్జాతీయ రక్తములను జనించు వాద్యములకు కిరీటునువంటి వుండు. వరువులను, మచ్చలను, గండములను తుండ్లను, ముతకను, అన్ని విధములను గలను చర్మరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి కీర్తివంతమైన రక్తకల్పకారిని (23)

జూడకపోయినట్లై నది మిక్కిలి నిష్పండితము, సహజమైనది. కీర్తివంతమైనది. అన్ని విధములను పోగొట్టును. కీర్తివంతమైనది, పాదరగములను, మలబద్ధమును, వాతసంబంధమును, శోషమును పోగొట్టి రక్తమును కల్పకరమును, కీర్తివంతమును గలగలమును. 16 రోజులవర విండితలకు కీర్తివంతమైనది అమృతమును.

ప్రాప్తియను:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No 2, BOMBAY.

పితృహక్కులపై ప్రశంస

పితృహక్కులపై ప్రశంస. పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.

అంతర్జాతీయ రక్తములను జనించు వాద్యములకు కిరీటునువంటి వుండు.

ఇది ప్రేయత్న కల్పకరము. రావరింగారెడ్డి గారిచే ప్రయోగించినది. పి. డి. సావంత్, 144, ఫనస్వాడి, నెం 2 బొంబాయి.

అంతర్జాతీయ రక్తములను జనించు వాద్యములకు కిరీటునువంటి వుండు.

అమృతాంజనము డిపో వారి

దివ్యోపధములు.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include various oils and medicines like 'అమృతాంజనము', 'దివ్యోపధములు', etc.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include various oils and medicines like 'అమృతాంజనము', 'దివ్యోపధములు', etc.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానం. ఆత్మజ్ఞానమును సాధించునట్లు గ్రంథములు.

- 1. విష్ణుసహస్రనామ నిర్వచనము. 2. విక్రమార్కచరిత్రము. 3. హరికారికాశేష సర్వస్వము.

NOTICE.

Applications are invited for the office of Public Works Supervisor in the Municipality which is to fall permanently vacant. Salary Rs. 80-4-120. None but Upper Subordinates of the College of Engineering need apply.

కారణం: ఇది ప్రభుత్వోద్యమము వాడుకము. సంఖ్య: 100-4-120. Salary Rs. 80-4-120. None but Upper Subordinates of the College of Engineering need apply.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include various oils and medicines like 'అమృతాంజనము', 'దివ్యోపధములు', etc.

అమృతాంజనము. అమృతాంజనమును సాధించునట్లు గ్రంథములు. ఆత్మజ్ఞానమును సాధించునట్లు గ్రంథములు.

పాశ్చాత్య వేంకటాచల

పండితులచే నిర్వహణములు. లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిష్పాదనను పరికింపును.

యోగ్యతాపత్రములు.

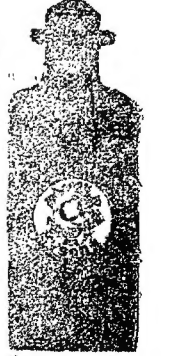
యోగ్యతాపత్రములు. యోగ్యతాపత్రములు. యోగ్యతాపత్రములు.

పండితులచే నిర్వహణములు.

పండితులచే నిర్వహణములు. పండితులచే నిర్వహణములు.

అమృతాంజనము.

అమృతాంజనము. అమృతాంజనము. అమృతాంజనము.

The Zandu Pharmaceutical Works The Ayurvedic Pharmacists, Elphinstone Road, Bombay, 13